

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dotycząca miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
„Rejon ulic Leśnej i Swarzędzkiej w Gruszczyńie” gmina Swarzędz

opracowanie:

mgr inż. Katarzyna Milczarek

Katarzyna Milczarek
mgr inż. gospodarki przestrzennej
nr dyplomu 126165 z dn. 30.06.2014r.
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Poznań, 30 września 2020 r.

SPIS TREŚCI

1. Informacje ogólne	3
1.1. Przedmiot i cel opracowania, podstawy prawne	3
1.2. Metoda opracowania, wykorzystane materiały	4
2. Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska	6
2.1. Położenie i użytkowanie terenu	6
2.2. Rzeźba terenu	7
2.3. Budowa geologiczna, surowce mineralne	7
2.4. Warunki wodne.....	8
2.5. Gleby	11
2.6. Formy ochrony przyrody	11
2.7. Flora i fauna.....	12
2.8. Dziedzictwo kulturowe i zabytki	15
2.9. Klimat lokalny	15
2.10. Jakość powietrza.....	15
2.11. Klimat akustyczny	17
3. Informacja o zawartości i głównych celach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.....	18
3.1. Cel opracowania projektu planu	18
3.2. Ustalenia projektu planu	18
3.3. Powiązania z innymi dokumentami.....	20
3.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu	21
4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu.....	22
5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposoby ich uwzględniania w projekcie planu.....	23
6. Przewidywane oddziaływanie ustaleń projektu planu na środowisko	30
6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi.....	30
6.2. Oddziaływanie na krajobraz	31
6.3. Oddziaływanie na powietrze	32
6.4. Oddziaływanie na klimat	33
6.5. Oddziaływanie na wody	35
6.6. Oddziaływanie na zasoby naturalne	36
6.7. Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczną i obszary chronione, w tym obszary Natura 2000.....	37
6.8. Oddziaływanie na dobra materialne i zabytki	41
6.9. Oddziaływanie na ludzi i klimat akustyczny	41
6.10. Oddziaływanie na całokształt środowiska przyrodniczego	44
7. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	45
8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	45
9. Przewidywane metody analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu oraz częstotliwość jej przeprowadzania.....	46
10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie planu lub wyjaśnienie ich braku.....	46
11. Streszczenie	47
12. Załączniki graficzne	51

1. Informacje ogólne

1.1. Przedmiot i cel opracowania, podstawy prawne

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulic Leśnej i Swarzędzkiej w Gruszczyń” gmina Swarzędz, zwanego w dalszej części opracowania „projektem planu”. Plan sporządzany jest na podstawie uchwały Nr LII/314/2010 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 9 lutego 2010 r.

Głównym celem prognozy, jest określenie skutków działań związanych ze zmianą sposobu zagospodarowania terenu i ich wpływ na całokształt środowiska, jego poszczególne komponenty oraz na warunki życia i zdrowie ludzi.

Prognoza skutków oddziaływania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko jest elementem systemu planowania przestrzennego, wprowadzonym ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym, z nowelizacją zawartą w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 ze zm.).

Na obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu planu miejscowego wskazuje również art. 17 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293 ze zm.).

Aktualnie obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283 ze zm.). Zgodnie z art. 51 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy organ opracowujący projekt dokumentu sporządza prognozę oddziaływania na środowisko.

Przepisy tej ustawy są wdrożeniem do polskich regulacji prawnych ustaleń podjętych na poziomie międzynarodowym i unijnym w Dyrektywach Wspólnot Europejskich, w tym:

- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. Urz. L 26 z dnia 28 stycznia 2012 r.),
- Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z dnia 22 lipca 1992 r.),
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z dnia 21 lipca 2001 r.),
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej Dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z dnia 14 lutego 2003 r.),
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości Dyrektywę Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z dnia 25 czerwca 2003 r.),
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z dnia 29 stycznia 2008 r.).

Zgodnie z wyżej wymienioną ustawą z dnia 3 października 2008 r., prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Według art. 48 ust. 1 i 1a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może, po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska i państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, może dotyczyć wyłącznie projektu planu stanowiącego niewielką modyfikację przyjętego już planu. Prognoza staje się dokumentem z chwilą jej wyłożenia do publicznego wglądu na okres 21 dni łącznie z projektem planu, po uprzednim ogłoszeniu w miejscowej prasie. Przy wyłożeniu, projekt planu i prognoza są przedmiotem społecznej oceny, a ustalenia prognozy mogą mieć bezpośredni wpływ na decyzje Rady Miejskiej w sprawie uchwalenia planu.

1.2. Metoda opracowania, wykorzystane materiały

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, część tekstowa uchwały oraz rysunek planu, stanowiący obowiązujący załącznik graficzny uchwały.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r., prognoza oddziaływania na środowisko winna rozpatrywać zagadnienia w dostosowaniu do stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu, w tym wypadku do projektu planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego, zawierając:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzenia,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

Ponadto prognoza winna określać, analizować i oceniać:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55 ze zm.),
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na cele i przedmiot

ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza winna przedstawiać również:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r., informacje zawarte w prognozie powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu.

Stosownie do wymogu art. 53 wyżej wymienionej ustawy, zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy tj. regionalnym dyrektorem ochrony środowiska i państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym.

W prognozie wykorzystano wymagania aktów prawnych związanych z ochroną środowiska i innych przepisów szczególnych.

Prognozę opracowano w oparciu o pakiet informacji zawartych w materiałach:

1) materiały kartograficzne:

- mapa zasadnicza 1:1 000,
- mapa topograficzna 1:10 000,
- mapa hydrograficzna 1:50 000;

2) dokumenty i inne materiały:

- uchwała Nr LII/314/2010 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 9 lutego 2010 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz, zatwierdzone uchwałą Nr X/51/2011 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 29 marca 2011 r.,
- Podstawowe opracowanie ekofizjograficzne dla terenu gminy Swarzędz, sporządzone w oparciu o opracowanie z 2006 r., ITP Sp. z o.o.,
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Swarzędz na lata 2020-2023,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967),
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, październik, 2013 r.,
- Gołdyn R., Grabia J., 1998. Program ochrony wód rzeki Cybiny, Poznań,

- Gumiński R., 1951, Meteorologia i klimatologia dla rolników, Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne. Warszawa,
  - Kondracki J. 2002. Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa,
  - wypisy z rejestru gruntów,
  - wnioski złożone do planu,
  - obowiązujące przepisy prawne,
  - wizja terenowa z dokumentacją fotograficzną;
- 3) strony internetowe:
- <http://www.poznan.rzgw.gov.pl>,
  - <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>,
  - <http://poznan.wios.gov.pl>,
  - <http://www.psh.gov.pl>,
  - <http://www.pgi.gov.pl>,
  - <http://mjwp.gios.gov.pl>,
  - <http://crfop.gdos.gov.pl/>,
  - <https://zdp.poznan.pl/>,
  - <http://maps.geoportal.gov.pl>,
  - <https://www.google.pl/maps>,
  - <http://swarzedz.e-mapa.net/>.

Powyższe materiały oraz informacje przekazane przez Urząd Miejski pozwoliły rozpoznać stan środowiska, jego użytkowanie, podatność na degradację oraz możliwości podniesienia jego kondycji. Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanej wiedzy o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń planu. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami przyrodniczymi. Oceniono potencjalne zagrożenie środowiska oraz wpływ skutków realizacji ustaleń planu na jego funkcjonowanie. Zwrócono uwagę na ewentualne niepożądane konsekwencje, proponując sposoby ich zminimalizowania. Prognozę oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska przedstawiono za pomocą techniki listy identyfikacyjnej, w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w dostosowaniu do stopnia szczegółowości ustaleń projektu planu.

2. Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska

2.1. Położenie i użytkowanie terenu

Obszar opracowania projektu planu położony jest w południowej części obrębu geodezyjnego Gruszczyn, w gminie Swarzędz. Obejmuje tereny o łącznej powierzchni ok. 25 ha, znajdujące się w dolinie rzeki Cybiny, w rejonie ulicy Leśnej i drogi powiatowej nr 2407P - ulicy Swarzędzkiej oraz Jeziora Swarzędzkiego. Większość działek znajdujących się w granicach opracowania jest niezainwestowana - są to tereny rolnicze, leśne, łąki, nieużytki oraz wody powierzchniowe. Działki znajdujące się w północnej części obszaru, wzdłuż ulicy Leśnej są zabudowane - występuje na nich zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca i szeregowa, zabudowa zagrodowa oraz przepompownia ścieków.

Zgodnie z mapą ewidencyjną przedmiotowe działki stanowią grunty orne - RIVa, RIVb, RV i RVI, sady - S-RIVa, łąki trwałe - ŁV, lasy - LsV, LsVI, grunty rolne zabudowane - B-RIVa,

tereny mieszkaniowe - B, zurbanizowane tereny niezabudowane - Bp, drogi - dr, nieużytki - N, grunty pod stawami - Wsr, wody śródlądowe płynące - Wp oraz rowy - W.

Tereny zabudowy wyposażone są w sieć infrastruktury technicznej, tj. sieć wodociągową, kanalizacji sanitarnej, gazową niskiego ciśnienia, telekomunikacyjną oraz kablową sieć elektroenergetyczną niskiego napięcia.

Sąsiedztwo przedmiotowego obszaru stanowią tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny ogrodów działkowych, tereny leśne, łąkowe oraz Jezioro Swarzędzkie.

2.2. Rzeźba terenu

Według podziału Polski na regiony fizycznogeograficzne J. Kondrackiego (2002) przedmiotowy obszar położony jest w granicach regionu Wysoczyzny młodogłacialnej (przeważnie z jeziorami), prowincji Niż Środkowoeuropejski (31), podprowincji Pojezierza Południowobałtyckie (314-316), makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5), w mezoregionie Równina Wrzesińska (315.56).

Przedmiotowy obszar jest zróżnicowany pod względem wysokościowym. Najwyżej położonym fragmentem opracowania jest teren znajdujący się w rejonie ul. Leśnej. Północna część obszaru stanowi skarpę łagodnie opadającą w kierunku południowo-wschodnim. Pozostałą część terenu stanowią wzniesienia i obniżenia. Przewyższenia wynoszą maksymalnie 10,1 m. W granicach omawianego obszaru rzędne terenu osiągają do ok. 70,0 m n.p.m. (w dolinie rzeki Cybiny) do ok. 87,0 m n.p.m. (w rejonie ul. Leśnej).

Przedmiotowe grunty nie należą do terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi lub osuwiskami.

2.3. Budowa geologiczna, surowce mineralne

Pod względem geologicznym teren gminy Swarzędz znajduje się w obrębie jednostki geotektonicznej niecka mogileńska.

Powierzchnia utworów mezozoicznych zbudowana jest z górnokredowych margli i wapieni marglistych. Na osadach mezozoicznych zalegają utwory trzeciorzędowe miocenu i pliocenu przykryte przez osady czwartorzędowe o miąższości od kilku do około 80 metrów.

Utwory czwartorzędowe reprezentowane są przez gliny zwałowe zlodowaceń: krakowskiego, środkowopolskiego i bałtyckiego oraz osady fluwiogłacialne i interglacialne ułożone przeważnie w następującej sekwencji: nieciągłe piaski żwiry serii podmorenowej przykryte kilkudziesięciometrową warstwą glin zwałowych zlodowacenia środkowopolskiego. Na nich zalega seria utworów wodnolodowcowych, przykryta z kolei gliną zwałową zlodowacenia bałtyckiego.

Na glinach zlodowacenia bałtyckiego zalegają utwory sandrów, kemów, ilów warwowych, a w dolinach rzecznych piaski, pyły piaszczyste, muły, torfy i mady.

W litologii obszaru opracowania projektu planu występują holocenijskie piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi z Centralnej Bazy Danych Geologicznych Państwowego Instytutu Geologicznego na przedmiotowym obszarze nie występują złoża surowców mineralnych.¹

Omawiany teren położony jest w zasięgu występowania najkorzystniejszych struktur wodonośnych - udokumentowanych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych: nr 143 Subzbiornik Inowrocław - Gniezno oraz nr 144 Wielkopolska Dolina Kopalna.

---

¹ <http://bazagis.pgi.gov.pl>

2.4. Warunki wodne

Wody powierzchniowe

Wzdłuż południowo-wschodniej granicy obszaru opracowania przepływa rzeka Cybina, która jest prawym dopływem Warty, uchodzącym do niej w 242,7 km, w obrębie miasta Poznania. Całkowita jej długość wynosi 43 km, a powierzchnia zlewni 186,5 km². Źródła znajdują się w okolicy miejscowości Niekielka. Odwadniany teren w 80% stanowią pola uprawne z licznymi naturalnymi i sztucznymi zbiornikami wodnymi. Rzeka płynie wzdłuż stawów rybnych w Iwnie i Promnie oraz przez jeziora: Góra, Uzarzewskie i Swarzędzkie.

Jezioro Swarzędzkie sąsiadujące z przedmiotowym obszarem jest zbiornikiem naturalnym, podpiętrżonym przez jaz zlokalizowany na rzece Cybinie, przy młynie na drodze do Zielińca (ul. Sośnicka), na granicy pomiędzy Poznaniem a Swarzędzem. Podstawowe parametry zbiornika przedstawiają się następująco:

- powierzchnia całkowita - 93,70 ha,
- powierzchnia lustra wody - 79,40 ha,
- pojemność - 2 000 000 m³,
- średnia głębokość - 2,60 m,
- maks. głębokość - 7,20 m,
- rzędna lustra wody - 70,00 m n.p.m.,
- maks. długość jeziora - 2940 m,
- maks. szerokość jeziora - 560 m.

Na jeziorze znajdują się dwie niewielkie wyspy, o łącznej powierzchni 0,3 ha.

Stan techniczny zbiornika jest bardzo zły. Występuje bardzo duże zamulenie dna jeziora, sięgające miejscami 2,50 m, znaczna część akwenu pokryta jest zwartą roślinnością wodną (szczególnie dolny odcinek), zniszczone i mocno porośnięte brzegi. JCWP Jezioro Swarzędzkie jest zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych, zapisanych dla tej jednolitej części wód w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

Ponadto, w granicach opracowania występują dwa zbiorniki wodne oraz rowy melioracji szczegółowej.

Na podstawie mapy zagrożenia powodziowego, sporządzonej przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, zawierającej zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne m.in. granice zasięgu wód o prawdopodobieństwie wystąpienia $p=1\%$ (tj. średnio raz na 100 lat) oraz $p=10\%$ (tj. raz na 10 lat) ustalono, że teren objęty opracowaniem znajduje się:

- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$),
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$),
- częściowo na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$).

Monitoring stanu wód, prowadzony jest według tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej. Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCW). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.

Według podziału sporządzonego przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, teren opracowania planu zlokalizowany jest w granicach jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Cybina (PLRW600017185899), na obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym

Warty. Status JCWP Cybina, został określony jako: naturalna część wód, a jej stan określono jako zły. Osiągnięcie celów środowiskowych, zapisanych dla JCWP w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, nie jest zagrożone.

Zgodnie z rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie określenia w regionie wodnym Warty wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz. U. Woj. Wielkopolskiego z 2017 r. poz. 1638) JCWP Cybina należy do wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych w regionie wodnym Warty.

Monitoring jakości wód powierzchniowych na przedmiotowym obszarze prowadzony był przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu. Zgodnie z klasyfikacją wskaźników jakości wód płynących w województwie wielkopolskim za rok 2016, przeprowadzoną w punkcie pomiarowo-kontrolnym Cybina - Poznań, ul. Wiankowa, znajdującym się najbliżej obszaru opracowania, wykazano następujące wyniki:

- klasa elementów biologicznych - II,
- klasa elementów fizykochemicznych - stan poniżej dobrego,
- klasa elementów hydromorfologicznych - stan poniżej bardzo dobrego,
- klasa elementów chemicznych - stan dobry.

Zgodnie z klasyfikacją wskaźników jakości wód płynących w województwie wielkopolskim za rok 2017 w punkcie pomiarowo-kontrolnym Cybina - Poznań, ul. Wiankowa i w jednolitej części wód Cybina wykazano klasę elementów chemicznych - stan poniżej dobrego.

Powyższej klasyfikacji dokonano na zasadach określonych w ówczesnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1187), które zostało uchylone w dniu 2 lipca 2019 r. przez ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem dla klasyfikacji elementów biologicznych klasa II oznaczała stan dobry biologicznego wskaźnika jakości wód powierzchniowych. Stan poniżej dobrego dla elementów fizykochemicznych oznaczał niespełnienie wymogów klasy II. Jeżeli dla jednolitej części wód powierzchniowych, takiej jak kanał, struga, strumień, potok oraz rzeka, niewyznaczonej na podstawie przeglądu warunków hydromorfologicznych jako sztuczna lub silnie zmieniona nie są spełnione wymagania dla klasy I (stanu bardzo dobrego) określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia, oceniano tę jednolitą część wód jako będącą w stanie poniżej bardzo dobrego w zakresie elementów hydromorfologicznych. Zgodnie z interpretacją wyników badań, zamieszczoną w ww. rozporządzeniu JCWP Cybina posiadała III klasę jakości wód powierzchniowych.

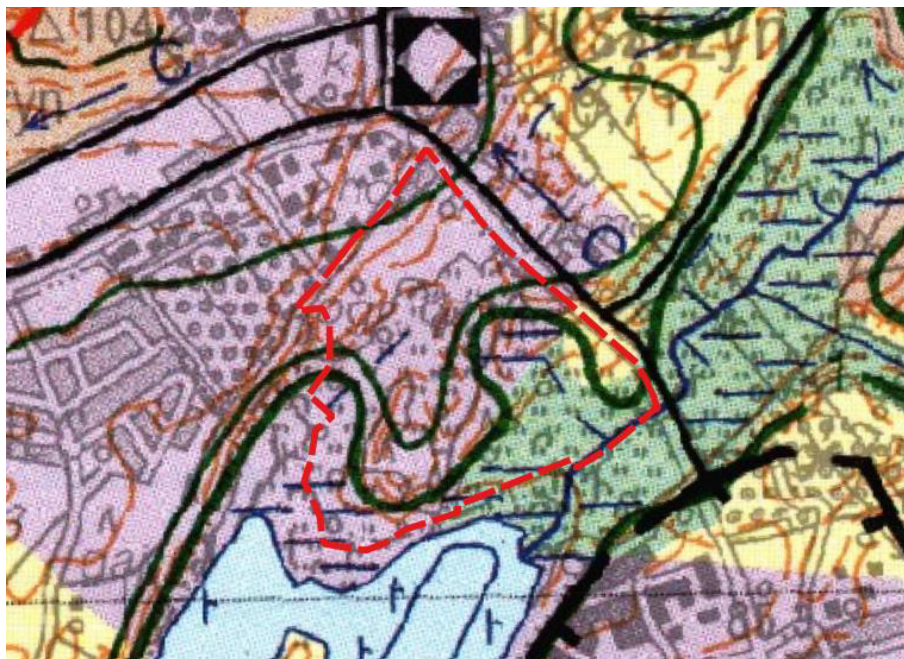
Wody podziemne

Teren gminy Swarzędz, zgodnie z hydrogeologicznym podziałem kraju, znajduje się w makroregionie zachodnim Niżu Polskiego, w regionie wielkopolskim (XIII). Obszar objęty opracowaniem planu położony jest w zasięgu jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 60 (GW600060). Na terenie tym stwierdzono dwa poziomy wodonośne: trzeciorzędowy (poziom mioceniński) oraz czwartorzędowy (poziom plejstoceniński).

Głębokość występowania wód podziemnych w granicach opracowania planu uzależniona jest od stanu wód powierzchniowych. Według Mapy Hydrograficznej Polski w południowej części analizowanego terenu należy spodziewać się zalegania I poziomu wód gruntowych na poziomie ok. 1,0 m p.p.t., natomiast w części północnej - na poziomie ok. 2,0 m - 5,0 m (Ryc. 1).

W granicach obszaru opracowania planu występują grunty antropogeniczne o zróżnicowanej przepuszczalności, grunty o łatwej przepuszczalności - rumosze i żwiry oraz grunty o średniej przepuszczalności - piaski i skały lite silnie uszczelnione. Przepuszczalność gruntów, która określa warunki obiegu wody, związana jest z rozmieszczeniem utworów skalnych na tle rzeźby terenu. Najważniejszą rolę odgrywają cechy litologiczne skał i gruntów, które informują o zdolności do przewodzenia wody. Przepuszczalność pionowa wskazuje na możliwości zasilania wód podziemnych. Szczególną rolę odgrywa przepuszczalność utworów powierzchniowych, tj. gruntów zalegających pod warstwą poziomą próchniczą, zwykle znajdującego się na głębokości do 1 m poniżej powierzchni terenu.

Ryc. 1. Obszar opracowania na tle Mapy Hydrograficznej Polski

Źródło: <http://maps.geoportal.gov.pl>

Na przedmiotowym terenie nie występują ujęcia wód podziemnych o zasobach do 50 m³/h. Badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzone były przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Pomiary przeprowadzone w 2018 r. w punkcie monitoringowym w miejscowości Gruszczyn w gminie Swarzędz, zlokalizowanym na obszarze JCWPd nr 60, najbliższej terenu opracowania projektu planu, wykazały II klasę jakości.

Ocena stanu wód podziemnych wykonana została na zasadach określonych w ówczesnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 85), które zostało uchylone w dniu 2 lipca 2019 r. przez ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. Zgodnie z rozporządzeniem II klasa oznaczała wody dobrej jakości, w których wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub też wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby.

Zgodnie z informacjami dostępnymi na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w 2016 r. stan chemiczny i ilościowy wód podziemnych JCWPd nr 60 został określony jako dobry.

Na przedmiotowym obszarze nie wyznaczono stref ochrony ujęć wód ani stref ochrony sanitarnej cmentarzy.

2.5. Gleby

Gmina Swarzędz, na tle powiatu poznańskiego, charakteryzuje się przeciętną jakością gleb. Dominują gleby klas IV - VI, kompleksu żyniego. Na obszarze wysoczyznowym znaczne powierzchnie zajmują gleby dobre i średnie, wytworzone na glinach zwałowych (gleby płowe właściwe). Na piaskach lekkich przewagę osiągają gleby rdzawe bielcowane (tereny sandrowe). Występowanie łąk związane jest z dnami dolin rzecznych, w których zostały wytworzone gleby mułowe, mułowo-glejowe, torfowe, murszowe i mady.²

W granicach opracowania planu występują gleby należące do IVa, IVb, V i VI klasy bonitacyjnej. Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1161), grunty te nie wymagają uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze.

Na obszarze gminy nie stwierdzono zanieczyszczenia gleb kadmem, ołowiem, cynkiem, miedzią i niklem.

2.6. Formy ochrony przyrody

Teren objęty projektem planu położony jest częściowo w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038, w sąsiedztwie obszaru chronionego krajobrazu Dolina Cybiny w Poznaniu.

Obszar Doliny Cybiny należy do niezwykle cennych z przyrodniczego punktu widzenia. Decyduje o tym duża różnorodność i mozaikowe rozmieszczenie siedlisk, co sprzyja dużemu bogactwu gatunkowemu roślin i zwierząt oraz ich zbiorowisk. Spośród siedlisk wymienionych w Załączniku I do Dyrektywy Siedliskowej UE w Dolinie Cybiny występuje aż 12, z czego przynajmniej 4 należą do bardzo dobrze wykształconych. Zajmują one dość duże powierzchnie i co bardzo charakterystyczne - nie są to powierzchnie jednolite, lecz rozmieszczone mozaikowo, wykazujące dużą zmienność w poszczególnych miejscach występowania wzdłuż doliny.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Standardowym Formularzu Danych przedmiotami ochrony obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Dolina Cybiny PLH300038 są następujące siedliska przyrodnicze: 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis*, 3270 Zalewane muliste brzegi rzek, 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*), 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Z Załącznika II Dyrektywy siedliskowej stwierdzono występowanie 2 gatunków ssaków: bóbr europejski *Castor fiber* i wydra *Lutra lutra*, jednego gatunku ryby: różanka *Rhodeus amarus* oraz dwóch gatunków płazów: kumak nizinny *Bombina bombina* i traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*. Kumak znajduje tu szczególnie dogodne warunki występowania, tworząc liczną populację.

Oprócz gatunków wymienionych w dyrektywach ptasiej i siedliskowej w dolinie Cybiny występuje wiele gatunków prawnie chronionych w Polsce. Występuje tu 18 gatunków zwierząt chronionych oraz 9 gatunków roślin pod ochroną ścisłą i 12 pod ochroną częściową.

---

² Podstawowe opracowanie ekofizjograficzne dla terenu gminy Swarzędz

Stwierdzono również występowanie wielu gatunków roślin i zwierząt a także zbiorowisk roślinnych zagrożonych w skali kraju i/lub regionu (Gołdyn i in. 2005 a i b).

W dolinie stwierdzono występowanie bardzo dużej różnorodności ptaków, wśród których aż 31 wymienionych jest w Załączniku I do Dyrektywy Ptasiej. Dziesięć z nich występuje licznie na terenie doliny, tworząc stabilne populacje (trzcinniczek, perkoz dwuczuby, brzegówka, kokoszka, bręczka, perkozek, głowienka, bączek, błotniak stawowy i wodnik). Wśród ptaków, oprócz 12 wymienionych na liście UE stwierdzono występowanie 109 dalszych gatunków, z których 105 podlega ochronie ścisłej i 4 częściowej.

Zbliżony do liniowego kształt obszaru oraz sąsiedztwo innych terenów chronionych sprawia, że pełni on ważną rolę korytarza ekologicznego, umożliwiającego migrację zwierząt i roślin, zapewniając ciągłość ich występowania i możliwość wymiany puli genowej.³

Zagrożeniem dla obszaru jest wzrastająca presja na realizację zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej na terenach sąsiadujących z doliną, a także na samych skarpach doliny w miejscach atrakcyjnych widokowo. Obserwuje się też wzmożony ruch turystyczny pieszy w dolinie i jej sąsiedztwie, a także ruch pojazdów terenowych (dwu- i czterokołowych). Niewielkie zagrożenie stanowi bezściółkowa hodowla trzody chlewnej, rozmieszczona w kilku wioskach sąsiadujących z doliną. Poważnym zagrożeniem otwartych zbiorowisk roślinnych w dolinie było wyłączanie spod koszenia i wypasu łąk i pastwisk na znacznym obszarze. Obecnie sytuacja uległa ustabilizowaniu, a nawet pewnej poprawie, w związku z dopłatami uzyskiwanymi przez rolników za rolnicze użytkowanie tych terenów. Poważny wpływ na naturalne zbiorniki wodne i samą rzeką Cybinę wywiera intensywna hodowla ryb w dużych kompleksach stawowych. Spuszczana każdego roku woda wynosi ze stawów duże ilości związków biogenych oraz materii organicznej, powodując odkładanie się żyznych osadów dennych. Powoduje to utrzymywanie się długotrwałych zakwitów wody, w tym wywoływanych przez sinice, które wskutek rozpraszania światła i wydzielania toksyn zmniejszają różnorodność fauny i flory tych akwenów. Jako zagrożenie może być także traktowana chęć inwestowania w zaplecze rekreacyjne dla mieszkańców Poznania na niektórych odcinkach doliny Cybiny.

Dla obszaru Natura 2000 Doliny Cybiny PLH300038 obowiązuje plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 17 marca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. z dnia 19 marca 2014 r. poz. 1820, ze zm.).

2.7. Flora i fauna

Roślinność wysoka występująca na przedmiotowym obszarze reprezentowana jest przez zadrzewienia znajdujące się na dwóch obszarach leśnych o łącznej powierzchni ok. 3 ha, występujących w południowej części terenu objętego projektem planu. Stanowią one własność Gminy Swarzędz i prywatną. Dominującymi gatunkami są brzoza i sosna. Typ siedliskowy lasu to bór mieszany świeży i las mieszany świeży.⁴ Gatunkami uzupełniającymi są: dąb szypułkowy *Quercus robur*, dąb czerwony *Quercus rubra*, buk zwyczajny *Fagus sylvatica*.

Zieleń znajdująca się na terenach zabudowanych to zieleń urządzona obejmująca głównie gatunki roślin charakterystycznych dla ogrodów przydomowych, tj. gatunki ozdobne. Zinwentaryzowano takie gatunki jak: żywotniki *Thuja*, lilaki *Syringa vulgaris*, świerk pospolity *Picea abies*, wierzba babilońska *Salix babylonica*, sumak octowiec *Rhus typhina*, bukszpan zwyczajny *Buxus sempervirens* oraz gatunki drzew owocowych. Działki niezainwestowane porośnięte są roślinnością trawiastą oraz zadrzewieniami i zakrzewieniami.

---

³ Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038

⁴ <https://www.bdl.lasy.gov.pl>

Do pozostałych gatunków drzew i krzewów występujących na obszarze opracowania należą: topola czarna *Populus nigra*, wiąz pospolity *Ulmus laevis*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia*, wierzba biała *Salix alba*, bez czarny *Sambucus nigra*, róża dzika *Rosa canina*.

W otoczeniu stawów oraz cieków wodnych występują zbiorowiska szuwaru trzcinowego, budowane przede wszystkim przez trzinę pospolitą *Phragmites australis*, jak również takie gatunki roślin jak: olsza czarna *Alnus glutinosa*, wierzba biała *Salix alba*, wierzba płacząca *Salix × sepulcralis* 'Chrysocoma'.

Z ekspertyzy przyrodniczej wykonanej na potrzeby planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 (Gołdyn i in., Poznań 2012 r.), ekspertyzy wynikającej z planu zadań ochronnych dla ww. obszaru pt. „Rozpoznanie występowania oraz ocena stanu zachowania siedlisk przyrodniczych 2330, 3270, 6120, 6430, 6510, 7140, 91E0, 91F0, 9130, 9170 na obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038” (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Olsztyn 2017 r.), „Ocena stanu ochrony bobra europejskiego i wydry w obszarze Natury 2000 Dolina Cybiny PLH300038” (Roman Wąsala, 2017 r.) oraz zaktualizowanych danych z 2018 r. wynika, że na przedmiotowym obszarze znajdują się następujące siedliska przyrodnicze: 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami *Nymphaeion*, *Potamion*, 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), które stanowią przedmioty ochrony ww. obszaru.

Gatunki roślin typowe dla siedliska 3150 to: rogatek sztywny *Ceratophyllum demersum*, wywłócznik kłosowy *Myriophyllum spicatum*, wywłócznik okółkowy *Myriophyllum verticillatum*, przętka pospolita *Hippuris vulgaris*, włosienicznik krążkolistny *Batrachium circinatum*, zamętnica błotna *Zannichellia palustris*, moczarka kanadyjska *Elodea canadensis*, grążel żółty *Nuphar lutea*, grzybień biały *Nymphaea alba*, grzybieńczyk wodny *Nymphoides peltata*, kotewka orzech wodny *Trapa natans*, rdestnica grzebieniasta *Potamogeton pectinatus*, rdestnica kędzierzawa *Potamogeton crispus*, rdestnica lśniaca *Potamogeton ×nitens*, rdestnica nitkowata *Potamogeton filiformis*, rdestnica ostrolistna *Potamogeton acutifolius*, rdestnica pływająca *Potamogeton natans*, rdestnica połyskująca *Potamogeton lucens*, rdestnica przeszyta *Potamogeton perfoliatus*, rdestnica stępiona *Potamogeton obtusifolius*, rdestnica ścieśniona *Potamogeton compressus*, rdest ziemnowodny *Persicaria amphibia*, okrzężnica bagienna *Hottonia palustris*, osoka aloesowata *Stratiotes aloides*, rzęsa drobna *Lemna minor*, rzęsa garbata *Lemna gibba*, rzęsa trójrowkowa *Lemna trisulca*, spirodela wielokorzeniowa *Spirodela polyrhiza*, wgłębka wodna *Riccia fluitans*, wgłębik pływający *Ricciocarpetum natans*, żabiściek pływający *Hydrocharis morsus-ranae*, salwinia pływająca *Salvinia natans*, mech zdrojek *Fontinalis antipyretica*, jeziorza morska *Najas marina* i wiele innych.⁵

Część działki o nr ewid. 225, obręb Gruszczyń, stanowi siedlisko przyrodnicze 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*). Siedlisko to porośnięte jest głównie roślinami naczyniowymi zakorzenionymi w dnie o pędach zanurzonych, niekiedy z liśćmi pływającymi po powierzchni. Są to przede wszystkim gatunki rodzaju *Batrachium* (włosienicznik) oraz kilka innych gatunków charakterystycznych dla związku *Ranunculion fluitantis*. Roślinom tym towarzyszą mszaki, przede wszystkim zdrojki pospolite *Fontinalis antipyretica*, a na kamieniach wytwarzają się często plechy krasnorostu z rodzaju *Hildenbrandia*. Zagrożeniem dla zbiorowisk włosieniczników jest pogarszanie się jakości wód (głównie eutrofizacja) oraz przekształcenia hydromorfologiczne i gatunki ekspansywne (głównie moczarka kanadyjska *Elodea canadensis*). Aby zapobiec nadmiernej

---

⁵ Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część druga

eutrofizacji tych siedlisk należy realizować działania ochronne na obszarze całej zlewni. Działania powinny uwzględniać zarówno zanieczyszczenia punktowe, jak i przestrzenne.⁶ Zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 do istniejących zagrożeń siedliska 3260 należą: zanieczyszczenia spływami obszarowymi, wkraczanie gatunków szuwarowych oraz innych niewłaściwych dla siedliska, a także eutrofizacja siedliska. Działania ochronne siedliska powinny obejmować usunięcie z koryta rzeki Cybiny szuwaru, w szczególności manny mielec *Glyceria maxima*, jeżogłówki gałęzistej *Sparganium erectum* i pałki wąskolistnej *Typha angustifolia* oraz roślin zanurzonych niecharakterystycznych dla siedliska. W pierwszych dwóch latach obowiązywania planu zadań ochronnych.

Do gatunków reprezentatywnych dla siedliska 6510 należą przede wszystkim taksony diagnostyczne dla zespołu *Arrhenatheretum elatioris* i związku *Arrhenatherion*, czyli rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius*, bodziszek łąkowy *Geranium pratense*, szczaw rozpierzchły *Rumex thyrsiflorus*, dzwonek rozpierzchły *Campanula patula*, pępawa dwuletnia *Crepis biennis*, przytulia pospolita *Galium mollugo*, świerzbica polna *Knautia arvensis*, pasternak zwyczajny *Pastinaca sativa*, kozibród wschodni *Tragopogon orientalis*, kozibród łąkowy *Tragopogon pratensis*. Stałymi komponentami fitocenozy świeżych łąk niżowych są gatunki przywiązane do rzędu *Arrhenatheretalia* i klasy *Molinio-Arrhenatheretea*. Najczęściej notowane spośród traw to: stokłosa miękka *Bromus hordaceus*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*, konietlica łąkowa *Trisetum flavescens*, tymotka łąkowa *Phleum pratense*, wiechlina łąkowa *Poa pratensis* i zwyczajna *P. trivialis* oraz wyczyniec łąkowy *Alopecurus pratensis*. Natomiast z roślin dwuliściennych z największą stałością występują: rogownica pospolita *Cerastium holosteoides*, kminek zwyczajny *Carum carvi*, marchew zwyczajna *Daucus carota*, barszcze: zwyczajny i syberyjski *Heracleum sphondylium* i *H. sibiricum*, krwawnik pospolity *Achillea millefolium*, jastrun właściwy *Leucanthemum vulgare*, chaber łąkowy *Centaurea jacea*, brodawnik zwyczajny *Leontodon hispidus*, mniszek pospolity *Taraxacum officinale*, motylkowe: komonica zwyczajna *Lotus corniculatus*, groszek łąkowy *Lathyrus pratensis* oraz koniczyny: łąkowa *Trifolium pratense* i drobnogłówkowa *T. dubium*. Z łąkami niżowymi związana jest także skalnica ziarenkowata *Saxifraga granulata*. Z powodu swego antropogenicznego charakteru, siedlisko 6510 jest bezpośrednio uzależnione od użytkowania kośnego i nawożenia.⁷

Świat zwierząt gminy Swarzędz to fauna charakterystyczna dla terenów nizinnych, przede wszystkim gatunki leśne: jelenie, daniela, sarny i dziki. Z drapieżników występują między innymi: lisy, borsuki i kuny. Spośród innych ssaków najczęściej spotykane gatunki to: zając, królik, a także gatunki objęte ochroną częściową na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183): jeż, ryjówka, kret. Obszar objęty projektem planu jest miejscem występowania lub czasowego bytowania niektórych z ww. gatunków. Ponadto, ze względu na charakter obszaru objętego projektem planu, występowanie na jego obszarze stawów, cieków wodnych, terenów podmokłych, łąk, lasów, istnieje duże prawdopodobieństwo występowania na przedmiotowym obszarze zwierząt charakterystycznych dla takich terenów, w szczególności ptaków oraz płazów objętych ochroną gatunkową. Zgodnie z danymi Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu w granicach dwóch zbiorników wodnych znajdujących się na terenie opracowania stwierdzono występowanie gatunków stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038: kumaka

---

⁶ Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część druga

⁷ Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część druga

nizinnego oraz traszki grzebieniastej. W planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 dla kumaka nizinnego oraz traszki grzebieniastej brak jest informacji o zagrożeniach.

2.8. Dziedzictwo kulturowe i zabytki

Na terenie objętym opracowaniem projektu planu znajdują się stanowiska archeologiczne ujęte w ewidencji zabytków pod nr AZP 52-29/63, AZP 52-29/64, AZP 52-29/64, AZP 52-29/56, AZP 52-29/54, AZP 52-29/62, AZP 52-29/61, AZP 52-29/60, AZP 52-29/56, AZP 52-29/55, będące terenowymi pozostałościami pradziejowego i historycznego osadnictwa, które podlegają ochronie i opiece konserwatorskiej bez względu na stan zachowania - zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2020 r., poz. 282 ze zm.).

2.9. Klimat lokalny

Klimat gminy Swarzędz, podobnie jak całego Niziu Polskiego, jest wynikiem ścierania się klimatu oceanicznego i kontynentalnego. Według regionalizacji klimatyczno-rolniczej R. Gumińskiego, obszar opracowania planu należy do dzielnicy środkowej (VII), charakteryzującej się najmniejszym rocznym opadem, poniżej 550 mm oraz znaczną ilością wiatrów o przewadze zachodnich. Czas trwania okresu wegetacyjnego waha się od 210 do 220 dni. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8°C. Charakterystycznymi cechami tego klimatu są: stosunkowo małe roczne amplitudy powietrza, wczesna wiosna, długie lato, łagodna i krótka zima z nietrwałą pokrywą śnieżną. Na omawianym obszarze przeważają wiatry z sektora zachodniego, co świadczy o wpływie mas oceanicznych na warunki pogodowe tego obszaru.

2.10. Jakość powietrza

Monitoring zmian jakości powietrza wraz z oceną poziomu substancji w powietrzu prowadzony jest na przedmiotowym obszarze przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r. poz. 914) gmina Swarzędz należy do strefy wielkopolskiej.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

1. w klasyfikacji podstawowej:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych,
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy.

2. w klasyfikacji dodatkowej:

- do klasy A1 – brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} – dla fazy II tj. $\leq 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- do klasy C1 – przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} – dla fazy II tj. $> 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- do klasy D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego,
- do klasy D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Dodatkową klasyfikację wprowadzono na potrzeby raportowania do Komisji Europejskiej. Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z wymaganiami dotyczącymi działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości.

W roku 2020 Główny Inspektorat Ochrony Środowiska opublikował „Roczną ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2019”. Na podstawie oceny poziomu poszczególnych substancji dokonano klasyfikacji stref, w których są dotrzymane lub przekraczane przewidziane prawem poziomy dopuszczalne lub docelowe oraz poziomy celów długoterminowych. Każdej strefie, dla każdego zanieczyszczenia przypisano właściwy symbol klasy.

W efekcie oceny przeprowadzonej pod kątem ochrony roślin, w zakresie dwutlenku siarki i tlenków azotu strefę wielkopolską zaliczono do klasy A. Natomiast w zakresie ozonu, na podstawie obiektywnego szacowania, strefie przypisano klasę C (Ryc. 2.).

Ryc. 2. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹
1	strefa wielkopolska	PL3003	A	A	C

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego strefa wielkopolska uzyskała klasę D2

Źródło: <http://powietrze.gios.gov.pl/>

Pod kątem ochrony zdrowia dla poziomu dopuszczalnego pyłu PM_{2,5}, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego ozonu, kadmu, arsenu, niklu strefę wielkopolską zaliczono do klasy A. Ocena wykonana dla pyłu PM₁₀ i poziomu dopuszczalnego wykazała przekroczenia dopuszczalnej liczby przekroczeń w roku kalendarzowym dla 24 godzin. Przekroczenia wystąpiły na 5 stacjach w województwie wielkopolskim i skutkowały przypisaniem strefie wielkopolskiej klasy C. Ponadto stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu – strefę wielkopolską zaliczono do klasy C. W ramach oceny wykonano również dodatkową klasyfikację zaliczając strefę wielkopolską:

- w przypadku ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego - do klasy D2,
- w przypadku pyłu PM_{2,5} poziomu dopuszczalnego II fazy - do klasy C1 (Ryc. 3.).

Ryc. 3. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
1	Aglomeracja Poznańska	PL3001	A	A	A	A	A ¹	C	A	A	A	A	C	A ²
2	miasto Kalisz	PL3002	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	A	A ²
3	strefa wielkopolska	PL3003	A	A	A	A	A ¹	C	A	A	A	A	C	A ²

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

²⁾ Dla pyłu PM_{2,5} – poziom dopuszczalny II faza, strefa aglomeracja poznańska i strefa miasto Kalisz uzyskała klasę A1, natomiast strefa wielkopolska uzyskała klasę C1

Źródło: <http://powietrze.gios.gov.pl/>

Interpretując wyniki klasyfikacji, w szczególności wskazujące na potrzebę opracowania programów ochrony powietrza, należy pamiętać, że wynik taki nie powinien być utożsamiany ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy. Klasa C może oznaczać np. lokalny problem związany z daną substancją. Należy podkreślić, że stężenia pyłu PM10 wykazują wyraźną zmienność sezonową – przekroczenia dotyczą tylko sezonu zimnego (grzewczego). Zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia oznacza konieczność wyznaczenia obszarów przekroczeń i zakwalifikowanie strefy do opracowania programów ochrony powietrza. Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr XXXIII/853/17 z dnia 24 lipca 2017 r. przyjął „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z dnia 1 sierpnia 2017 r., poz. 5320).

2.11. Klimat akustyczny

Ze względu na powszechność występowania, zasięg oddziaływania oraz liczbę narażonej ludności, podstawowym źródłem uciążliwości akustycznych dla środowiska są hałasy komunikacyjne. Wpływ na klimat akustyczny omawianego terenu ma ruch samochodowy, odbywający się drogą powiatową nr 2407P - ul. Swarzędzką oraz drogą gminną - ul. Leśną. Natężenie ruchu na przedmiotowych drogach charakteryzuje się zmiennością dobową - poziom hałasu jest wyższy w porze昼间 i znacząco mniejszy w porze nocnej.

W przypadku hałasów pochodzących od dróg dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźnika długookresowego L_{DWN} (poziom dziennie-wieczorno-nocny) wynosi – w zależności od przeznaczenia terenu – od 50 dB do 70 dB, natomiast dla wskaźnika L_N (długookresowy poziom hałasu w porze nocy) od 45 dB do 65 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu L_{AeqD} w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu w porze nocy (L_{AeqN}) wynosi od 45 dB do 60 dB. Dopuszczalne wartości poziomu hałasu w środowisku dla terenów występujących w granicach opracowania przedstawiono w poniższej tabeli (Tabela 1.).

Tabela 1. Dopuszczalne wartości poziomu hałasu w środowisku

Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB						Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB					
	Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu		Linie energetyczne		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu		Linie energetyczne	
	L_{AeqD}	L_{AeqN}	L_{AeqD}	L_{AeqN}	L_{AeqD}	L_{AeqN}	L_{DWN}	L_N	L_{DWN}	L_N	L_{DWN}	L_N
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	61	56	50	40	50	45	64	59	50	40	50	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Jeżeli hałas przekraczający wartości dopuszczalne powstaje w związku z eksploatacją drogi, zarządzający zobowiązany jest do podjęcia działań eliminujących stwierdzone przekroczenia. Nie przewiduje się natomiast wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku. Inspekcja Ochrony Środowiska nie ma zatem możliwości dyscyplinowania zarządzających drogami poprzez ukaranie administracyjną karą pieniężną. Z tego powodu, jak

również z uwagi na trudności w likwidacji konfliktów akustycznych, tak ważne jest uwzględnienie potrzeby zapewnienia komfortu akustycznego środowiska na etapie sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego.

Spełnienie powyższych wymogów, określonych rozporządzeniem Ministra Środowiska nie gwarantuje stworzenia mieszkańcom warunków, w których nie występuje uciążliwe oddziaływanie hałasu. Przyjęte standardy podyktowane są realnymi możliwościami ograniczania hałasów komunikacyjnych.

Badania natężenia ruchu na drogach zarządzanych przez Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu wykonane zostały w 2015 roku. Wyniki badań przeprowadzone dla odcinka drogi powiatowej nr 2407P Kobylnica - Swarzędz wykazały, iż średniodobowy ruch wynosił 9 965 pojazdów na dobę.⁸ Ulica Swarzędzka w Gruszczynie nie należy do odcinków dróg powiatowych o największym natężeniu ruchu, do których zaliczane są te odcinki, dla których średniodobowy ruch wynosi powyżej 10 000 pojazdów.

3. Informacja o zawartości i głównych celach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

3.1. Cel opracowania projektu planu

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zadaniem miejscowego planu jest ustalenie przeznaczenia terenów, sposób ich zagospodarowania i zabudowy, z uwzględnieniem ładu przestrzennego oraz dostosowaniem struktury zabudowy i intensywności zagospodarowania do uwarunkowań przyrodniczych i przestrzennych tego terenu oraz otoczenia.

Do opracowania projektu planu przystąpiono w związku z dużym zainteresowaniem właścicieli działek rolnych przekształceniem ich w działki budowlane i występowaniem z wnioskami o wydanie decyzji o warunkach zabudowy. Celem uchwalenia planu dla przedmiotowego obszaru jest określenie zasad zagospodarowania terenu i zdefiniowanie zasad kształtowania terenu, które umożliwi racjonalne zagospodarowanie nieruchomości oraz ochronę obszarów cennych przyrodniczo w dolinie rzeki Cybiny.

3.2. Ustalenia projektu planu

Przedmiotem ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu są:

- 1) tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej:
  - a) MN - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
  - b) MN/U - teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej,
  - c) US - teren usług sportu i rekreacji;
- 2) tereny zieleni:
  - a) ZL - tereny lasu,
  - b) Z - tereny zieleni,
  - c) ZP - teren zieleni urządzonej,
  - d) WS - teren wód powierzchniowych śródlądowych;
- 3) tereny komunikacji i infrastruktury technicznej:
  - a) KDW - tereny dróg wewnętrznych,
  - b) IT - tereny infrastruktury technicznej,
  - c) K - teren infrastruktury technicznej - kanalizacja.

---

⁸ <http://zdp.poznan.pl/natezenie-ruchu-w-2015r/>

Do projektu planu wprowadzono następujące ustalenia istotne z punktu widzenia oceny oddziaływania na środowisko:

- część obszaru objętego opracowaniem planu znajduje się w granicach, zaznaczonych na rysunku planu, obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038, w odniesieniu do którego obowiązują przepisy zawarte w ustawie o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r.;
- nakaz ochrony wód podziemnych, ze względu na położenie w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław - Gniezno” oraz w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska”, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów ograniczeń wynikających z położenia częściowo, zgodnie z rysunkiem planu, w granicach obszaru:
  - a) szczególnego zagrożenia powodzią na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$), zgodnie z przepisami odrębnymi,
  - b) szczególnego zagrożenia powodzią na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$), zgodnie z przepisami odrębnymi,
  - c) zagrożenia powodzią na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$), zgodnie z przepisami odrębnymi;
- zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów dotyczących ochrony środowiska, za wyjątkiem inwestycji celu publicznego;
- zakazuje się lokalizacji tablic reklamowych;
- dopuszcza się szyldy o wymiarach nie większych niż 2 m^2 ;
- zakazuje się lokalizacji stanowisk postojowych dla przyczep samochodowych, kempingowych lub podobnych pojazdów do prowadzenia działalności usługowej;
- zakazuje się lokalizowania garaży i budynków gospodarczych krytych blachą, z wyjątkiem blachodachówki;
- zakazuje się lokalizacji ogrodzeń składających się z przęseł wykonanych z prefabrykatów betonowych od strony dróg publicznych i wewnętrznych;
- uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów wymagań i ograniczeń wynikających z przebiegu sieci infrastruktury technicznej;
- dopuszcza się zachowanie istniejącej w dniu wejścia w życie ustaleń planu zabudowy, z możliwością jej przebudowy i remontu;
- zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej;
- w zakresie odprowadzania ścieków obowiązuje odprowadzenie ścieków komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej;
- w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych obowiązuje:
  - ~ odprowadzenie wód opadowych i roztopowych siecią kanalizacji deszczowej, z zastrzeżeniem odprowadzania wód opadowych i roztopowych bezpośrednio do gruntu z terenów zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej, pod warunkiem zagospodarowania wód opadowych w granicach własnej działki,
  - ~ objęcie systemami odprowadzającymi wody opadowe i roztopowe z terenów utwardzonych;
- powierzchnia zabudowy:
  - ~ nie większa niż 10% powierzchni działki budowlanej dla terenu US, ZP,
  - ~ nie większa niż 20% powierzchni działki budowlanej dla terenów 3MN,
  - ~ nie większa niż 25% powierzchni działki budowlanej dla terenów 1MN, 4MN,
  - ~ nie większa niż 30% powierzchni działki budowlanej dla terenów MN/U,

- ~ nie większa niż 40% powierzchni działki budowlanej dla terenu 2MN,
- ~ nie większa niż 80% powierzchni działki budowlanej dla terenu K, 1IT, 2IT;
- powierzchnia biologicznie czynna:
  - ~ co najmniej 10% powierzchni działki budowlanej dla terenu K, 1IT, 2IT,
  - ~ co najmniej 50% powierzchni działki budowlanej dla terenów 1MN, 2MN, 4MN, MN/U,
  - ~ co najmniej 70% powierzchni działki budowlanej dla terenów 3MN, ZP,
  - ~ co najmniej 80% powierzchni działki budowlanej dla terenu US, 1Z, 2Z.

3.3. Powiązania z innymi dokumentami

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustalenia planu w zakresie tekstowym i graficznym muszą być powiązane z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, który to dokument określa politykę przestrzenną gminy, w tym zasady zagospodarowania przestrzennego jej poszczególnych części. Miejscowy plan zostaje uchwalony po wcześniejszym stwierdzeniu jego zgodności ze Studium przez Radę Miejską.

W obowiązującym dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Swarzędz, zatwierdzonym Uchwałą Nr X/51/2011 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 29 marca 2011 r., dla obszaru objętego opracowaniem planu wyznaczono następujące kierunki zagospodarowania: tereny zabudowy mieszkaniowej, oznaczone symbolami I.54.M, tereny zabudowy usługowej, oznaczone symbolami I.53.U, tereny zieleni naturalnej, oznaczone symbolem Z, lasy, oznaczone symbolem ZL, obszar wód, oznaczony symbolem WS. Ponadto, część obszaru objętego planem znajduje się w obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038.

Ogólne wytyczne użytkowania i zagospodarowania terenów zabudowy mieszkaniowej w Strefie I – Północnej są następujące:

- zabudowa jednorodzinna, jako wolno stojąca, preferowana jest zabudowa rezydencjonalna;
- konieczność zapewnienia miejsc postojowych w ramach działki budowlanej: min. 2 miejsca na budynek mieszkalny w zabudowie jednorodzinnej;
- dla ochrony zabudowy mieszkaniowej przed uciążliwościami, głównie przed hałasem, należy przewidzieć pasy zieleni lub inne rozwiązania techniczne (np. ekrany akustyczne), służące ochronie przed tymi uciążliwościami; wszelkie działania inwestycyjne na terenach występowania stanowisk archeologicznych wymagają współdziałania ze służbami ochrony zabytków, które określą szczegółowe wymagania w oparciu o przepisy prawa, szczegółowe zasady ich ochrony należy ustanowić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- należy ograniczyć osuszanie terenów, w tym celu należy prowadzić racjonalną gospodarkę wodno-ściekową; na terenach zabudowy mieszkaniowej powinno się dążyć do zagospodarowywania wód opadowych i roztopowych w ramach działek budowlanych poprzez retencjonowanie wody.

Warunki dodatkowe: dla terenu I.54.M: dominująca: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna lub zabudowa zagrodowa, uzupełniająca: usługi turystyki – w tym agroturystyka.

Ogólne wytyczne użytkowania i zagospodarowania terenów zabudowy usługowej:

- nakazuje się realizację ogólnodostępnych terenów zieleni, na których przewiduje się: place zabaw dla dzieci i młodzieży, ścieżki spacerowe, obiekty sportowe i rekreacyjne np. boiska do gry, korty tenisowe, amfiteatr itp.;

- dopuszcza się realizację zabudowy kubaturowej, preferuje się realizację zabudowy stanowiącej wyraźną dominantę przestrzenną;
- dopuszcza się realizację strzelnicy sportowej;
- nakazuje się przystosowanie zagospodarowania dla potrzeb osób niepełnosprawnych;
- wprowadza się zakaz lokalizacji tymczasowych obiektów usługowych i gospodarczych;
- nakazuje się lokalizację odpowiedniej liczby miejsc postojowych: min. 25 miejsc/1000 m² p.uż.; dopuszczona jest inna liczba miejsc postojowych, jeżeli będą to uzasadniały faktyczne potrzeby planowanego zagospodarowania;
- proponuje się wprowadzenie współczynnika powierzchni biologicznie czynnej – min. 50%.

Warunki dodatkowe: na terenie I.53.U preferowane są usługi sportu.

W Studium tereny zieleni naturalnej (Z) występują głównie w obszarach proponowanych do objęcia ochroną, w sąsiedztwie zieleni leśnej.

Za tereny leśne uznaje się tereny, stanowiące lasy w ewidencji gruntów, gospodarkę leśną prowadzić zgodnie z planem urządzania lasu, nadto udostępnienie terenów leśnych pod rekreację poprzez realizację ścieżek pieszych i rowerowych musi odbywać się zgodnie z przepisami prawa.

Mając na uwadze powyższe, przeznaczenie obszaru projektu planu pod tereny zieleni, lasów, wód powierzchniowych śródlądowych oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej oraz usług sportu i rekreacji, jest zgodne z polityką przestrzenną Gminy wyrażoną w Studium.

Ponadto zapisy projektu planu wykazują powiązanie z ustaleniami Uchwały Nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2019 r., poz. 4021), w której zawarto kierunki polityki przestrzennej na szczeblu województwa.

3.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu

Na obszarze objętym opracowaniem brak obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Przedmiotowy dokument ustali zapisy prawa miejscowego w zakresie przyszłego zagospodarowania przestrzeni w dostosowaniu do obowiązujących przepisów z zakresu ochrony środowiska.

W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, realizacja inwestycji budowlanych może być prowadzona na podstawie indywidualnych decyzji administracyjnych, wydawanych zgodnie z art. 61 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, na podstawie zasady tzw. „dobrego sąsiedztwa”. Należy zaznaczyć, że decyzje o warunkach zabudowy nie muszą respektować polityki przestrzennej gminy ustalonej w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Bez obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego istnieje zagrożenie wprowadzania w chaotyczny sposób nowych inwestycji generujących dla omawianego obszaru oraz jego otoczenia nadmierną ilość zanieczyszczeń powietrza i wód oraz emisję hałasu, przy jednoczesnym braku rozwiązań pozwalających na ograniczanie negatywnego oddziaływania antropopresji na środowisko, np. stosowania niskoemisyjnych

nośników energii, utrzymania standardów jakości środowiska w zakresie emisji hałasu czy ochrony wód.

Rozwój zainwestowania w oparciu o decyzje administracyjne bez odpowiednich rozwiązań w zakresie ochrony przed zanieczyszczeniami powietrza i wód oraz hałasem, może spowodować stopniowe pogorszenie stanu środowiska lub zwiększenie ryzyka wystąpienia takiego pogorszenia. Zbyt intensywne zainwestowanie terenów może wiązać się z uszczelnieniem dużych powierzchni terenów, co wpłynie na znaczne zmniejszenie zdolności infiltracyjnych gruntów i pogorszenie warunków retencyjnych terenów. Brak docelowych rozwiązań w zakresie gospodarki ściekowej spowodować może zagrożenie zanieczyszczenia wód, na skutek nieszczelności zbiorników bezodpływowych, co może również wpłynąć na pogorszenie jakości gleb. Realizacja nowej zabudowy przy braku kompleksowych rozwiązań może również wpłynąć na pogorszenie walorów krajobrazowych przedmiotowego terenu.

Prowadzenie procesów inwestycyjnych jest korzystniejsze dla przestrzeni i środowiska w przypadku, gdy dla danego obszaru obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który określa szereg istotnych zagadnień dotyczących kształtowania ładu przestrzennego oraz zasad ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego. Zapisy planu dotyczące intensywności, parametrów i form zabudowy i obiektów budowlanych będą przeciwdziałać zbyt intensywnemu zagospodarowaniu, natomiast zapisy określające zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego będą uniemożliwiały lokalizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu

Ochrona środowiska związana jest z różnymi rodzajami ludzkiej aktywności i skupia się na takich zagadnieniach jak zanieczyszczenie powietrza, wód i gleb, gospodarce odpadami oraz takich zjawiskach jak utrata różnorodności biologicznej, wprowadzanie gatunków inwazyjnych czy genetycznie modyfikowanych.

Do głównych problemów z zakresu ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu należy:

- wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza (emisje z indywidualnych systemów grzewczych, z ciągów komunikacyjnych), a w konsekwencji przekroczenie wymaganych prawem norm jakości powietrza atmosferycznego, wymagające prowadzenia działań na rzecz utrzymania jakości lub poprawy warunków aerosanitarnych,
- obniżanie się poziomu wód podziemnych wskutek zwiększania powierzchni terenów utwardzonych,
- dotrzymanie standardów akustycznych na terenach chronionych akustycznie,
- uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów stanowisk archeologicznych,
- konieczność ochrony jakości wód podziemnych, z uwagi na położenie obszaru w zasięgu występowania GZWP nr 143 Subzbiornik Inowrocław - Gniezno oraz GZWP nr 144 Wielkopolska Dolina Kopalna,
- konieczność uwzględnienia wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej w granicach terenów położonych częściowo w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

Grunty znajdujące się w granicach projektu planu położone są częściowo na obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038, zatem do istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu należy również konieczność ochrony siedlisk będących przedmiotem ochrony ww. obszarze, zgodnie z planem zadań ochronnych ustanowionym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony

Środowiska w Poznaniu z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038.

5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposoby ich uwzględniania w projekcie planu

Do dokumentów rangi międzynarodowej ujmujących cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu miejscowego należą ratyfikowane przez Polskę konwencje międzynarodowe:

- Konwencja Genewska (1979) w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości mająca na celu ochronę człowieka i jego środowiska przed zanieczyszczeniem powietrza oraz dążenie do ograniczenia i stopniowego zmniejszania i zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza, łącznie z transgranicznym zanieczyszczaniem powietrza na dalekie odległości,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Rio de Janeiro, 1992), której głównym celem jest zapobieganie dalszym zmianom klimatu globalnego, ze szczególnym uwzględnieniem długoterminowego jego ocieplania na skutek wzrostu stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze oraz Protokół z Kioto (1998) stanowiący uzupełnienie Konwencji klimatycznej,
- Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzona w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 78 poz. 706), której podstawowym celem jest ochrona prawa każdej osoby do życia w środowisku odpowiednim dla jej zdrowia. Dla osiągnięcia celu w Konwencji określono działania w trzech obszarach dotyczących: zapewnienia społeczeństwu przez władze publiczne dostępu do informacji dotyczących środowiska, ułatwienia udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji mających wpływ na środowisko, rozszerzenia warunków dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska,
- Europejska Konwencja Krajobrazowa sporządzona we Florencji w 2000 roku ma na celu ochronę różnorodności krajobrazów europejskich, zarówno naturalnych, jak i kulturowych, a także racjonalne zagospodarowanie i planowanie krajobrazu,
- Europejska Konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego sporządzona w La Valetta dnia 16 stycznia 1992 r., zwana Konwencją Maltańską, której celem jest ochrona dziedzictwa archeologicznego jako źródła zbiorowej pamięci europejskiej i jako instrumentu dla badań historycznych i naukowych.

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia. Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska zaliczyć należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.

Do dokumentów ustanowionych na szczeblu wspólnotowym, formułujących cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia omawianego projektu planu, zaliczyć można:

- Dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, której celem jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko,
- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, której celem jest ustalenie ram dla ochrony śródlądowych wód powierzchniowych, wód przejściowych, wód przybrzeżnych oraz wód podziemnych,
- Dyrektywa 2006/118/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu, która ustanawia szczególne środki, określone w art. 17 ust. 1 i 2 dyrektywy 2000/60/WE, w celu zapobiegania i ochrony przed zanieczyszczeniem wód podziemnych,
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy, która ma na celu m.in. utrzymanie jakości powietrza, tam gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawę w pozostałych przypadkach.

Ponadto do dokumentów rangi wspólnotowej obejmujących cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu są dyrektywy dotyczące sieci obszarów Natura 2000:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (2009/147/WE), której celem jest utrzymanie lub dostosowanie populacji gatunków ptaków na poziomie odpowiadającym wymaganiom ekologicznym, naukowym i kulturowym,
- Dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (92/43/EWG), zapewniająca różnorodność przyrodniczą na europejskim terytorium państw członkowskich, poprzez zachowanie siedlisk naturalnych oraz gatunków dzikiej flory i fauny w stanie sprzyjającym ochronie (z możliwością działań odtwarzających taki stan), przy uwzględnieniu wymogów gospodarczych, społecznych i kulturalnych oraz specyfiki regionalnej i lokalnej.

Projekt planu respektuje zasady ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym, poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów określających zasady ochrony środowiska i przyrody.

W odniesieniu do ustanowionego w Konwencji Genewskiej i Dyrektywie UE z dnia 21 maja 2008 r. celu ochrony człowieka i jego środowiska przed zanieczyszczeniem powietrza, w projekcie planu ustala się stosowanie paliw i urządzeń spełniających wymagania uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami szczególnymi.

Respektując zapisy Konwencji Krajobrazowej w projekcie planu zawarto ustalenia dotyczące zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego i krajobrazu. Projekt wskazuje tereny wyłączone z zabudowy - tereny zieleni i lasów, jak również za pomocą nieprzekraczalnych

linii zabudowy wskazuje obszary, w granicach których możliwe jest sytuowanie zabudowy. Ponadto określa maksymalne wielkości poszczególnych parametrów budynków, w tym wysokość i geometrię dachów. Ustala się również zasady lokalizacji urządzeń reklamowych, szyldów oraz ogrodzeń, w celu ograniczenia możliwości realizacji urządzeń i obiektów wpływających ujemnie na krajobraz. Zaproponowane ustalenia są wynikiem przyjętego założenia projektowego, mającego na celu ochronę istniejących walorów krajobrazowych doliny rzeki Cybiny i panoram widokowych.

W odniesieniu do ustanowionego w Konwencji Maltańskiej celu ochrony dziedzictwa archeologicznego w projekcie planu w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej, dla terenów stanowisk archeologicznych ujętych w ewidencji zabytków, ustala nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu oraz nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.

Cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym zostały przeniesione do krajowych i lokalnych dokumentów i na ich podstawie są realizowane. Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2020 r. poz. 1295 ze zm.). Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Istotne z punktu widzenia opracowywanego dokumentu są takie opracowania jak: Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(a)P, jak również Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Swarzędz na lata 2015-2019 z perspektywą na lata 2020-2024.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. KPZK 2030 przedstawia wizję zagospodarowania przestrzennego kraju w perspektywie najbliższych dwudziestu lat oraz określa cele i kierunki polityki przestrzennej wraz z planem działań o charakterze prawnym i instytucjonalnym niezbędnym dla jej realizacji. Wskazuje także na zasady i sposób koordynacji publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny.

Wśród celów polityki przestrzennego zagospodarowania kraju wymieniono kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski. Realizacja wyżej wymienionego celu wymaga podjęcia działań w następujących obszarach:

1. integracja działań w zakresie funkcjonowania spójnej sieci ekologicznej kraju jako podstawa ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych - działania w tym zakresie obejmą wyznaczenie spójnego systemu obszarów chronionej przyrody i chronionego krajobrazu w Polsce;
2. przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej - będzie polegało przede wszystkim na uwzględnianiu w procesie planowania potencjału środowiska przyrodniczego i obligatoryjnym wybieraniu rozwiązań najmniej uciążliwych dla środowiska oraz zarządzaniu przestrzenią funkcjonalną korytarzy ekologicznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studiach gminnych,

szczególnie przy planowaniu infrastruktury komunikacyjnej i wskazywaniu gruntów do urbanizacji;

3. wprowadzenie gospodarowania krajobrazem zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej - działania w tym zakresie skoncentrują się na objęciu ochroną prawną najcenniejszych pod względem przyrodniczym i kulturowym krajobrazów naturalnych i/lub historycznych, w tym układów urbanistycznych i ruralistycznych;
4. racjonalizacja gospodarowania ograniczonymi zasobami wód powierzchniowych i podziemnych kraju, w tym zapobieganie występowaniu deficytu wody na potrzeby ludności i rozwoju gospodarczego - kształtowanie przestrzeni mające na celu ochronę ilości i jakości zasobów wodnych będzie odbywało się w drodze wprowadzenia ilościowych standardów urbanistycznych dotyczących kształtowania przestrzeni przyrodniczej i regulowania zdolności zatrzymywania wody na terenach zurbanizowanych;
5. osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów - wprowadzona zostanie zasada obligatoryjnego współdziałania gmin i samorządów wojewódzkich w obszarach funkcjonalnych w celu poprawienia opłacalności gospodarki komunalnej i ograniczenia kosztów społecznych gospodarki wodno-ściekowej oraz zagospodarowania odpadów komunalnych;
6. zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby - podstawowym kierunkiem działań planistycznych będzie kształtowanie struktur przestrzennych minimalizujących zapotrzebowanie na energię i zmniejszających emisję gazów cieplarnianych oraz umożliwiających zwiększenie komplementarnego wykorzystania OZE w celu dywersyfikacji zaopatrzenia w energię gmin i zmniejszenie uciążliwości niskiej emisji;
7. zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż surowców mineralnych i zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych - działania w tym kierunku obejmą wprowadzenie prawnej i planistycznej ochrony złóż surowców nieodnawialnych (przez co rozumie się także zasoby wód mineralnych i wód geotermalnych).

W odniesieniu do wyżej wymienionych celów KPZK 2030 stwierdza się, co następuje:

- przedmiotowy teren należy do obszarów cennych przyrodniczo, z tego względu w projekcie planu ustala się ochronę terenów położonych w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- w projekcie planu nowe tereny przeznaczone pod zabudowę będą stanowić uzupełnienie istniejącego układu urbanistycznego, zatem nie wystąpi fragmentacja przestrzeni przyrodniczej,
- funkcje przyrodnicze oraz retencyjne wobec wód opadowych i roztopowych będą pełnić: teren zieleni urządzonej o symbolu ZP, tereny zieleni o symbolu Z, tereny lasów o symbolu ZL, tereny wód powierzchniowych śródlądowych o symbolu WS, a także nieutwardzone fragmenty terenów o symbolach MN, MN/U i US,
- w zakresie zasad ochrony i kształtowania krajobrazu ustala się nieprzekraczalne linie zabudowy, dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej obowiązuje pokrycie dachów stromych dachówką lub materiałem imitującym dachówkę, w kolorze ceglastym, szarym lub brązowym, zakazuje się lokalizacji tablic reklamowych, dopuszcza się szyldy o wymiarach nie większych niż 2 m², zakazuje się lokalizacji ogrodzeń składających się z przęsł wykonanych z prefabrykatów betonowych od strony dróg publicznych i wewnętrznych,

- w celu osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu i potencjału wód w projekcie planu ustala się zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej, odprowadzanie ścieków komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej,
- w celu zmniejszenia obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń w projekcie planu ustala się stosowanie paliw i urządzeń spełniających wymagania uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami szczególnymi,
- na obszarze objętym opracowaniem nie występują złoża surowców mineralnych.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Istotnym dokumentem na poziomie krajowym, dotyczącym ochrony wód jest Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967), w którym zapisano cele środowiskowe dla poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd).

Wyznaczając cele środowiskowe dla poszczególnych JCWP brano ponadto pod uwagę ocenę stanu lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego dokonaną na podstawie dostępnych danych monitoringowych z lat 2010-2012 (w przypadku rzek) lub 2010-2013 (w przypadku jezior).

Teren opracowania projektu planu zlokalizowany jest w granicach naturalnej JCWP Cybina (PLRW600017185899), o złym stanie. Celem środowiskowym dla tej części wód w zakresie stanu lub potencjału ekologicznego jest dobry stan ekologiczny, natomiast w zakresie stanu chemicznego - dobry stan chemiczny. Celem środowiskowym dla JCWP rzecznych w zakresie elementów hydromorfologicznych jest dobry stan tych elementów (II klasa). Ponadto, dla osiągnięcia celów środowiskowych istotne jest umożliwienie swobodnej migracji organizmów wodnych przez zachowanie lub przywrócenie ciągłości ekologicznej cieków. Osiągnięcie celów środowiskowych, zapisanych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry dla JCWP Cybina nie jest zagrożone.

Celem środowiskowym dla JCWPd jest dobry stan ilościowy i chemiczny, charakteryzowany wartościami wskaźników zgodnie z rozporządzeniem o ocenie wód podziemnych. Stan ilościowy obrazuje wpływ poboru wody na części wód podziemnych. Natomiast stan chemiczny odnosi się do parametrów fizykochemicznych wód podziemnych (zarówno traktowanych jako zanieczyszczenia, jak i skażenie).

Zgodnie z metodyką wyznaczania celów środowiskowych w latach 2012-2013, w sytuacji, gdy JCWPd zidentyfikowano jako niezagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych, celem dla wód jest dobry stan chemiczny i ilościowy. Cel ten został określony przy pomocy kryteriów charakteryzujących dobry stan chemiczny lub ilościowy zgodnie z rozporządzeniem o ocenie wód podziemnych. Natomiast dla JCWPd zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych, ale będących zgodnie z oceną stanu na 2012 r. w stanie dobrym, brakowało podstaw do wskazania przesłanek do ustalenia odstępstw. Celem środowiskowym jest dobry stan chemiczny i ilościowy, zidentyfikowany przy pomocy parametrów cechujących dobry stan chemiczny i ilościowy. W przypadku JCWPd, które zostały zidentyfikowane jako zagrożone i będące w stanie słabym zgodnie z oceną stanu na 2012 r., wykonano wstępną procedurę włączeń, czyli ustalenia odstępstw od celów środowiskowych. Wstępnie zaproponowano odstępstwa od celów środowiskowych w postaci przedłużenia terminu osiągnięcia celów oraz ustalenie mniej rygorystycznych celów, które powinny zostać ostatecznie potwierdzone analizami presji i wpływów.

Obszar opracowania planu zlokalizowany jest w granicach JCWPd nr 60 (PLGW600060). Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, celem środowiskowym dla tej części wód podziemnych w zakresie stanu chemicznego jest dobry stan chemiczny, natomiast celem środowiskowym w zakresie stanu ilościowego jest dobry stan ilościowy. Osiągnięcie celów środowiskowych dla JCWPd nr 60 nie jest zagrożone.

W projekcie planu zawarto ustalenia dotyczące zaopatrzenia w wodę z sieci wodociągowej oraz odprowadzania ścieków komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej. Z uwagi na to, iż obszary zabudowy wyposażone są w sieć wodociągową i kanalizacji sanitarnej, wyeliminowane zostanie prawdopodobieństwo zanieczyszczenia wód podziemnych oraz uszczuplenia ich zasobów. Ponadto, ustalono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, zróżnicowany ze względu na funkcję terenu, co ograniczy ucieczkę wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej i pozwoli na ich przenikanie w głąb profilu glebowego i zasilanie wód podziemnych.

Mając na uwadze fakt, iż w projekcie planu wyznacza się przede wszystkim tereny wyłączone z zabudowy oraz nie dopuszcza się lokalizacji inwestycji mogących w znaczący sposób przyczynić się do pogorszenia jakości wód, zakłada się, że wprowadzone w analizowanym dokumencie ustalenia nie spowodują nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry dla JCWP Cybina i JCWPd nr 60.

Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P

Projekt planu uwzględnia działania naprawcze zawarte w „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P”, przyjętym uchwałą nr XXXIII/853/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 lipca 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z dnia 1 sierpnia 2017 r., poz. 5320). Do działań naprawczych w skali lokalnej zawartych w „Programie” należą:

- 1) w zakresie ograniczenia emisji powierzchniowej:
  - modernizacja lub likwidacja ogrzewania węglowego w budynkach użyteczności publicznej – tam gdzie istnieją możliwości techniczne i ekonomiczne,
  - dobrowolne prowadzenie działań ograniczających emisję zanieczyszczeń do powietrza z indywidualnych systemów grzewczych, w gminach niezobligowanych do prowadzenia działań naprawczych zgodnie z działaniem WpZSO;
- 2) w zakresie ograniczenia emisji liniowej:
  - utrzymanie działań ograniczających emisję wtórną pyłu poprzez regularne utrzymanie czystości nawierzchni (czyszczenie metodą moką). Czyszczenie ulic metodą moką po sezonie zimowym;
- 3) działania ciągłe i wspomagające:
  - wzmocnienie kontroli na stacjach diagnostycznych pojazdów,
  - monitoring budów pod kątem przestrzegania zapisów pozwolenia budowlanego oraz monitoring pojazdów opuszczających place budów pod kątem ograniczenia zanieczyszczenia dróg, prowadzącego do nieorganizowanej emisji pyłu,
  - monitoring wykonanych ścieżek rowerowych lub komunikacji rowerowej w miastach i gminach zgodnie z założonymi planami/innymi dokumentami,
  - wzmocnienie kontroli gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów,
  - działania promocyjne i edukacyjne (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje, konferencje) oraz informacyjne i szkoleniowe,
  - monitoring modernizacji i budowy dróg powiatowych i gminnych.

Odnosząc się do ww. działań naprawczych, w projekcie planu ustala się stosowanie paliw i urządzeń spełniających wymagania uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami szczególnymi.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Swarzędz na lata 2020-2023

Ustalenia projektu planu są zgodne z działaniami sprecyzowanymi w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Swarzędz na lata 2020-2023, w którym zawarto ustalenia polityki ekologicznej na szczeblu gminy.

W Programie Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Swarzędz na lata 2020-2023 w celu realizacji założeń strategii ochrony środowiska we wszystkich obszarach interwencji wyznaczono następujące cele i kierunki:

Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Cel: Poprawa i utrzymanie dobrej jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami:

- ograniczenie niskiej emisji oraz promowanie rozwoju indywidualnych odnawialnych źródeł energii;
- ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych, rozwój i modernizacja transportu zbiorowego;
- poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych;
- rozbudowa i modernizacja systemów oświetlenia;
- ograniczenie emisji liniowej.

Obszar interwencji: Zagrożenie hałasem

Cel: Dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu:

- działania związane z ochroną przed hałasem.

Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne

Cel: Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych:

- ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym.

Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami

Cel: Zwiększenie retencji wodnej oraz ochrona zasobów wód:

- gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytami wody.

Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Cel: Zapewnienie mieszkańcom dostępu do czystej wody:

- rozwój infrastruktury wodno-ściekowej na terenie gminy.

Obszar interwencji: Zasoby geologiczne

Cel: Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalin:

- racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż;
- rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.

Obszar interwencji: Gleby

Cel: Dobra jakość gleb:

- ochrona oraz zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi.

Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel: Ograniczenie ilości odpadów kierowanych do składowania, w tym zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie, zwiększenie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia:

- racjonalne gospodarowanie odpadami zgodnie z obowiązującą hierarchią postępowania z odpadami;
- eliminacja wyrobów azbestowych z terenu gminy.

Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze

Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych oraz zachowanie różnorodności biologicznej gminy:

- ochrona form ochrony przyrody i innych obszarów cennych przyrodniczo;
- rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących.

Obszar interwencji: Zagrożenie poważnymi awariami

Cel: Ochrona przed skutkami poważnych awarii:

- minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii i zagrożeń dla środowiska.

W programie uwzględnione zostało zagadnienie horyzontalne tj. edukacja ekologiczna, dla którego został wyznaczony cel: świadome ekologicznie społeczeństwo.

Cele wymienione Programie Ochrony Środowiska będą realizowane poprzez ustalenia projektu planu zakładające:

- stosowanie paliw i urządzeń spełniających wymagania uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami szczególnymi;
- zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej;
- odprowadzanie ścieków komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej;
- realizację sieci infrastruktury technicznej jako podziemne, z wyjątkiem tych elementów sieci, które ze względów technicznych i zgodnie z przepisami odrębnymi wymagają sytuowania nadziemnego;
- zachowanie istniejących terenów leśnych oraz terenów zieleni;
- zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów dotyczących ochrony środowiska, za wyjątkiem inwestycji celu publicznego.

6. Przewidywane oddziaływanie ustaleń projektu planu na środowisko

6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Obszar opracowania obejmuje tereny w większości niezainwestowane. W projekcie planu zachowuje się istniejące tereny leśne oraz wyznacza się tereny zieleni, w ramach których obowiązuje zakaz zabudowy, z wyłączeniem obiektów związanych z gospodarką leśną oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej na terenach lasów (ZL), a także z wyłączeniem placów zabaw, urządzeń sportowych, obiektów małej architektury, parkingów na terenie zieleni urządzonej (ZP). Mając na uwadze powyższe w granicach wyżej wymienionych obszarów w większości zostanie zachowany dotychczasowy sposób użytkowania terenu. Należy zwrócić uwagę na pozytywny aspekt zachowania istniejących lasów i terenów zieleni, którego konsekwencją będzie ochrona gleb przed zanieczyszczeniami, przesuszeniem, nadmiernym uwilgotnieniem oraz erozją wodną i wietrzną.

Negatywne oddziaływanie skutków realizacji ustaleń projektu planu na powierzchnię ziemi wystąpi na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zabudowę mieszkaniową jednorodzinną lub usługową oraz zabudowę usługową - usług sportu i rekreacji. Będzie ono miało charakter długoterminowy i związane będzie z posadowieniem zabudowy. Lokalizacja nowych inwestycji spowoduje uszczelnienie fragmentów powierzchni

terenu biologicznie czynnego oraz usunięcie wierzchniej warstwy gleby. Istnieje również możliwość wystąpienia zmian w ukształtowaniu terenu, obejmujących między innymi wykonanie wykopów, niwelacji i wyrównanie powierzchni terenu. Należy jednak zaznaczyć, że tereny przeznaczone pod zabudowę są już częściowo zainwestowane, a ich udział w ogólnej powierzchni obszaru objętego opracowaniem jest niewielki, zatem nie przewiduje się wystąpienia znaczącego oddziaływania skutków realizacji zabudowy na podstawie ustaleń projektu planu.

Obszar działek przeznaczonych pod zabudowę jest położony na skarpie, w związku z tym wymaga zabezpieczenia przed potencjalnym przemieszczaniem się mas ziemi, mogącym wystąpić na skutek działania siły ciężkości, wód opadowych czy wiatru. W celu ochrony skarp przed osuwaniem, spływaniem lub wymywaniem zaleca się przykładowo lokalizację murów oporowych, wykonanie przypór z koszy siatkowo kamiennych, umocnienie geomatą czy biozabudowę skarp.

Zmiany w ukształtowaniu terenu oraz strukturze gruntu wystąpią również w przypadku realizacji dopuszczonych w projekcie planu robót budowlanych w zakresie sieci i urządzeń infrastruktury technicznej. Na skutek ich przeprowadzenia mogą nastąpić zmiany we właściwościach fizycznych i chemicznych podłoża, jak również przekształcenie powierzchni ziemi o charakterze lokalnym i krótkoterminowym, związane z wykonaniem wykopów.

Z punktu widzenia minimalizowania trwałych zmian w środowisku przyrodniczym istotne są ustalenia planu ograniczające maksymalną powierzchnię zabudowy oraz nakazujące zachowanie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej o wartości 10% - 80% powierzchni działki w zależności od przeznaczenia terenu. W projekcie planu wyznacza się tereny lasów oraz tereny zieleni, wyłączone z zabudowy, co będzie sprzyjać zachowaniu istniejącego ukształtowania terenu w ich granicach.

W granicach obszaru objętego projektem planu nie występują grunty rolne chronione I-III klasy bonitacyjnej. Na przedmiotowym terenie występują gleby należące do klas bonitacyjnych: IVa, IVb, V i VI. Podczas realizacji dopuszczonych w planie przedsięwzięć zaleca się wywóz mas ziemnych powstałych wskutek prowadzenia robót budowlanych lub zagospodarowanie na terenie inwestycji zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz przepisami wykonawczymi do tych ustaw. W przypadku zanieczyszczenia gleby lub ziemi konieczne jest przeprowadzenie rekultywacji, zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1862 ze zm.).

Potencjalnym zagrożeniem dla powierzchni ziemi jest ewentualne, niewłaściwe gromadzenie odpadów stałych w obrębie działek, do czasu ich odbioru i wywieżenia na składowisko. Na etapie funkcjonowania inwestycji odpady należy gromadzić w sposób selektywny w miejscach do tego przeznaczonych na terenie działki. Dalsze ich zagospodarowanie nastąpi zgodnie z przepisami odrębnymi, które zapewniają ochronę powierzchni ziemi przed skażeniem, tj. zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Swarzędz oraz ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2020 r. poz. 797 ze zm.).

6.2. Oddziaływanie na krajobraz

W myśl Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98), której celem jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w tym zakresie, opartej na wymianie doświadczeń, specjalistów i tworzeniu dobrej praktyki krajobrazowej, krajobraz jest ważnym elementem życia ludzi zamieszkujących w miastach

i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również odznaczających się wyjątkowym pięknem. Ustalenia Konwencji wskazują na konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych. W celu realizacji zapisów Konwencji podejmuje się działania zmierzające m.in. do:

- prawnego uznania krajobrazów jako istotnego komponentu otoczenia ludzi,
- ustanowienia procedur udziału społeczeństwa w procesach planowania i zarządzania krajobrazem,
- uwzględniania kwestii krajobrazowych we wszelkich działaniach związanych z zarządzaniem przestrzenią.

Teren objęty opracowaniem nie został objęty prawną formą ochrony krajobrazu.

Obszary objęte opracowaniem, oznaczone na rysunku projektu planu symbolem ZL, ZP, Z i WS, pozostaną w większości w dotychczasowym użytkowaniu, bez możliwości lokalizacji budynków. Mając na uwadze powyższe, nie nastąpi degradacja krajobrazu spowodowana zmianami w ukształtowaniu terenu czy wprowadzeniem elementów antropogenicznych, a co za tym idzie zachowany zostanie naturalny krajobraz doliny rzeki Cybiny.

Zmian w krajobrazie należy spodziewać się w związku z realizacją zabudowy na terenach MN, MN/U i US. Tereny te obejmują istniejącą zabudowę mieszkaniową jednorodzinną wolno stojącą i szeregową oraz zabudowę zagrodową, jak również działki zlokalizowane wzdłuż ulicy Leśnej. W projekcie planu dopuszcza się rozwój zabudowy zgodnie z ustalonymi parametrami i wskaźnikami kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu. Pozytywnie na walory krajobrazowe wpłyną zapisy projektu w zakresie ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, w tym zakaz lokalizacji tablic reklamowych, dopuszczenie lokalizacji szyldów o wymiarach nie większych niż 2 m², określenie maksymalnych wysokości budynków, geometrii dachów i kolorystyki pokrycia dachowego, wprowadzenie zakazu lokalizacji ogrodzeń składających się z przesł wykonanych z prefabrykatów betonowych od strony dróg publicznych i wewnętrznych. Powyższe zapisy wyeliminują możliwość wznoszenia obiektów i instalowania urządzeń powodujących ujemne oddziaływanie na krajobraz. Należy podkreślić, że odbiór wizualny przestrzeni będzie miał charakter subiektywny i będzie zależny od zastosowanych form architektonicznych oraz zagospodarowania terenów wokół zabudowy. Mając na uwadze powyższe, zapisy projektu planu zapewniają ochronę i właściwe kształtowanie krajobrazu, tym samym przyczynia się do realizacji zapisów wspomnianej wyżej Europejskiej Konwencji Krajobrazowej.

Istotnym elementem kompozycji urbanistycznej wpływającym na charakter i wygląd danej przestrzeni jest zieleń. W projekcie planu ustalono zachowanie minimalnego udziału powierzchni terenu biologicznie czynnego o wartości 10% - 80% powierzchni działki w zależności od przeznaczenia terenu. Prognozuje się, że wprowadzone zostaną nasadzenia zieleni towarzyszące zabudowie, jak również zieleń urządzona towarzysząca terenom sportowo-rekreacyjnym, co pozwoli na zwiększenie atrakcyjności krajobrazu, a także poprawi estetykę nowo zainwestowanych terenów.

6.3. Oddziaływanie na powietrze

Na etapie realizacji dopuszczonych w projekcie planu inwestycji wpływ na stan czystości powietrza będzie miała emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, o charakterze niezorganizowanym, związana z robotami budowlanymi. Zagrożeniem jakości powietrza będą prace przy użyciu specjalistycznego sprzętu budowlanego, transport i przeładunek materiałów budowlanych. Wpływ na skalę emisji będą miały warunki atmosferyczne, takie jak: wilgotność powietrza, częstota, wielkość i rodzaj opadów, temperatura powietrza, siła

i częstość występowania wiatrów. Wyżej wymienione oddziaływania będą miały charakter krótkoterminowy i wystąpią jedynie w fazie realizacji inwestycji.

Lokalizacja nowej zabudowy wiązać się będzie z powstaniem źródeł emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, jakimi są instalacje grzewcze budynków. Będą z nich emitowane zanieczyszczenia powstające na skutek spalania paliw, tj. SO_2 , NO_2 , CO , CO_2 oraz pyły. Zmiana stanu jakości powietrza nie będzie znacząca, gdyż nie przewiduje się intensywnego rozwoju zabudowy na przedmiotowym obszarze. Ponadto w projekcie planu w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego ustala się stosowanie paliw i urządzeń spełniających wymagania uchwały Nr XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami szczególnymi.

Dodatkowy wpływ na stan czystości powietrza na przedmiotowym terenie będzie wywierać emisja spalin z pojazdów poruszających się drogami publicznymi i wewnętrznymi, obsługującymi działki znajdujące się w granicach opracowania oraz jego sąsiedztwie. Podstawowymi zanieczyszczeniami charakterystycznymi dla komunikacji samochodowej są: tlenki azotu (NO_x), powstające podczas spalania paliw w silnikach, związki ołowiu powstające podczas spalania benzyn etylizowanych, tlenki siarki (SO_x), z przewagą dwutlenku siarki (SO_2), powstające podczas spalania oleju napędowego oraz węglowodory związane z pracą silników wykorzystujących jako paliwo gaz LPG. Na ilość emitowanych przez pojazdy zanieczyszczeń mają wpływ takie czynniki, jak: rodzaj spalanego paliwa, rozwiązania konstrukcyjne silnika i układu paliwowego, pojemność silnika, moc i związane z nimi zużycie paliwa, konstrukcja układu wydechowego (katalizator), stan techniczny silnika i innych podzespołów, prędkość jazdy, technika jazdy, płynność jazdy. Wpływ na skalę emisji będą miały również aktualne warunki atmosferyczne. W związku z tak dużą ilością zmiennych dokładne oszacowanie ilości wprowadzanych do powietrza substancji nie jest możliwe. Przewiduje się, że w związku z przeznaczeniem części obecnie niezabudowanych działek pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne lub zabudowę usługową oraz zabudowę usługową - usług sportu i rekreacji, ruch komunikacyjny na istniejących szlakach komunikacyjnych ulegnie zwiększeniu, a w konsekwencji nastąpi pogorszenie stanu jakości powietrza w otoczeniu ul. Leśnej.

Ocenia się, że wyżej opisane oddziaływanie na powietrze w przypadku ruchu komunikacyjnego będzie miało charakter bezpośredni, długoterminowy i zmienny w ciągu doby, natomiast w odniesieniu do emisji z urządzeń grzewczych – charakter sezonowy.

Na etapie planowania inwestycji zaleca się projektowanie linii zabudowy z uwzględnieniem głównych kierunków panujących wiatrów, w taki sposób, aby zapewnić „przewietrzanie” terenów, jak również projektowanie możliwie największych powierzchni terenów zieleni. Nasadzenia roślinności będą miały duże znaczenie przy oczyszczaniu powietrza z pyłów i kurzu, poprzez gromadzenie ich na powierzchni liści oraz jednoczesnej produkcji tlenu.

Stabilizując na stan jakości powietrza wpłynie utrzymanie leśnej funkcji terenów o symbolu ZL oraz wyznaczenie terenów zieleni. Istniejąca szata roślinna wraz z roślinnością towarzyszącą zabudowie przyczyni się do zatrzymywania zanieczyszczeń pyłowych i gazowych.

6.4. Oddziaływanie na klimat

Z uwagi na niewielką powierzchnię obszarów przeznaczonych w projekcie planu pod zabudowę, jak również obecny nieznaczny stopień ich zainwestowania, nie przewiduje się wystąpienia modyfikacji warunków klimatu lokalnego. W celu zapewnienia równowagi dla lokalnego mikroklimatu w projekcie planu ograniczono maksymalną powierzchnię zabudowy, w zależności od przeznaczenia terenu, do 10% - 40% powierzchni działki

budowlanej na terenach MN, MN/U i US, jak również ustalono wysoki udział powierzchni biologicznie czynnej na każdej działce, co zminimalizuje negatywne oddziaływanie mogące wynikać ze wzrostu powierzchni utwardzonych.

Ponadto wyznaczono tereny zieleni oraz zachowano tereny wód powierzchniowych śródlądowych. Realizacja nasadzeń zieleni na terenach wolnych od zabudowy będzie skutkować pochłanianiem gazów cieplarnianych emitowanych przez źródła grzewcze budynków oraz ruch komunikacyjny. Do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych przyczyni się również stosowanie indywidualnych systemów grzewczych na paliwa charakteryzujące się niskimi wskaźnikami emisji oraz stosowanie odnawialnych źródeł energii. Zasadniczo wprowadzanie instalacji pozyskujących energię ze źródeł alternatywnych, z punktu widzenia ochrony środowiska, jest korzystne, z uwagi na ograniczenie wykorzystania paliw kopalnych. Zgodnie ze „Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”, wykonanym przez Ministerstwo Środowiska sektor budownictwa jest szczególnie wrażliwy na kilka elementów klimatu, zwłaszcza na wiatry i opady. Oddziaływanie tych czynników klimatycznych powinna znaleźć swoje odbicie w zakresie projektowania zarówno posadowienia, jak i konstrukcji niosącej budowli. Oddziaływanie deszczy jest szczególnie ważne w odniesieniu do problemu sprawności sieci kanalizacyjnych oraz występowania osuwisk skarp. Prognozy odnośnie wiatrów wskazują na nasilanie się zjawisk takich jak trąby powietrzne lub huragany, aczkolwiek trudno jest określić strefy szczególnie zagrożone tym zjawiskiem. Zwrócić należy uwagę na dużą dynamikę zmian warunków klimatycznych, które mogą negatywnie wpływać zarówno na wykonawstwo robót, jak i na właściwości wyrobów budowlanych w tym ich trwałość.

Utrzymanie leśnej funkcji terenów o symbolu ZL będzie wpływać stabilizująco na warunki klimatu lokalnego. Wpływ terenów leśnych na klimat wynika głównie z intensywnej transpiracji drzew, która możliwa jest m.in. dzięki zatrzymywaniu dużej ilości wody opadowej w glebie leśnej, co jest z kolei następstwem retencyjnych właściwości lasu. Poprzez zwiększoną wilgotność powietrza lasy wpływają na zmniejszenie dobowych, okresowych i rocznych amplitud temperatury powietrza atmosferycznego. Zwiększona wilgotność powietrza skutkuje też bardziej intensywną kondensacją pary wodnej i zwiększeniem sumy i częstotliwości opadów, zwłaszcza po zawiętrznej stronie kompleksu leśnego. Oddziaływania klimatyczne, wynikające ze zwiększonej wilgotności powietrza nad lasem (temperatura, opady, promieniowanie), w warunkach środkowoeuropejskich obserwuje się na odległość do kilkudziesięciu kilometrów od większych kompleksów leśnych.

Zgodnie ze „Strategicznym planem adaptacji ...”, jednym z czynników silnie różnicujących występowanie lasów w Polsce, obok warunków geologicznych są warunki klimatyczne, z którymi wiąże się optimum ekologiczne poszczególnych gatunków. Należy więc oczekiwać, że w wyniku zmian klimatycznych istotnym zmianom ulegną składy gatunkowe i typy lasów. Wymagania glebowe gatunków drzew mogą stanowić barierę w dopasowaniu składów gatunkowych do zmian średniej temperatury i wielkości opadów. Stwarza to trudne do przewidzenia problemy hodowlane. Związany ze wzrostem temperatury wzrost ewaporacji, a także zmniejszanie się grubości i czasu zalegania pokrywy śnieżnej będzie sprzyjać spadkowi wilgotności w lasach zwiększając ryzyko pożarów i przyspieszając proces mineralizacji gleb. Proces ocieplania i zwiększanie ryzyka suszy sprzyja rozwojowi chorób i szkodników, w tym także gatunków inwazyjnych. W związku z tym trzeba się liczyć z dużymi szkodami, gdyż gatunki rodzime nie są odporne na nowe zagrożenia. Ciepłe zimy będą wpływać korzystnie na zimowanie szkodników a zmniejszona pokrywa śnieżna będzie ułatwiać zimowanie zwierząt roślinożernych. Obok zmniejszenia stabilności lasów (większej podatności na szkody od czynników biotycznych i abiotycznych), ograniczenia dostępności zasobów środowiska (w tym drewna) oraz usług ekosystemowych (turystyka,

łagodzenie zmian klimatu przez lasy, sekwestracja dwutlenku węgla, ograniczenie naturalnej retencji wodnej lasów), zostaną ograniczone również funkcje produkcyjne i ochronne lasów. Wydłużony okres z dodatnimi temperaturami na jesieni z intensywnymi opadami rozmiękczającymi glebę w połączeniu z osłabieniem drzew przez choroby i szkodniki może dodatkowo zwiększać wrażliwość lasów na wiatry i sprzyjać zwiększaniu wiatrołomów. Jako pozytywny aspekt można wskazać zmniejszenie się częstotliwości występowania chorób grzybowych co związane jest z wydłużonym okresem suchym.

6.5. Oddziaływanie na wody

JCWP Cybina należy do wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych. W projekcie planu nie wprowadza się funkcji rolniczej terenu, zatem realizacja ustaleń projektu nie będzie powodowała dopływu zanieczyszczeń biogenych pochodzenia rolniczego do wód.

W projekcie planu wyznacza się tereny wód powierzchniowych śródlądowych, co przyczyni się do zachowania istniejących cieków i zbiorników wodnych. Dla terenów oznaczonych symbolem Z dopuszcza się lokalizację stawów, przy jednoczesnym zachowaniu zakazu realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów dotyczących ochrony środowiska, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym zakazem nie będzie możliwa realizacja stawów o głębokości większej niż 3 m. Ewentualna budowa stawów będzie inwestycją proekologiczną. Zbiorniki wodne spośród różnych form retencionowania odgrywają znaczącą rolę. Najważniejszą funkcję jaką będą spełniać, to poprawa bilansu wodnego w najbliższym otoczeniu. Wokół zbiorników wodnych mogą tworzyć się cenne przyrodniczo siedliska, charakteryzujące się bogatą różnorodnością biologiczną, mającą duże znaczenie dla życia wielu gatunków roślin i zwierząt. Budowa stawów może przyczynić się do wzbogacenia i urozmaicenia krajobrazu.

Zgodnie z art. 119 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zabrania się wznoszenia w pobliżu morza, jezior i innych zbiorników wodnych, rzek i kanałów obiektów budowlanych uniemożliwiających lub utrudniających ludziom i dziko występującym zwierzętom dostęp do wody, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej oraz związanych z bezpieczeństwem powszechnym i obronnością kraju. Natomiast zgodnie z zapisami art. 198 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, przy planowaniu, wykonywaniu oraz utrzymywaniu urządzeń melioracji wodnych, podstawowych i szczegółowych, należy kierować się potrzebą zachowania zróżnicowanych biocenoz polnych i łąkowych, koniecznością osiągnięcia dobrego stanu wód oraz koniecznością osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych.

Dla wyznaczonych w projekcie planu terenów zabudowy ustala się zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej oraz odprowadzanie ścieków komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej. Z uwagi na to, iż obszary istniejącej i planowanej zabudowy wyposażone są w sieć wodociągową i kanalizacji sanitarnej nie będzie możliwości prowadzenia nieodpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej, a co za tym idzie wyeliminowane zostanie prawdopodobieństwo zanieczyszczenia wód podziemnych oraz uszczuplenia ich zasobów.

Czynnikiem wpływającym negatywnie na bilans wód podziemnych będzie uszczelnienie gruntu poprzez zabudowę oraz towarzyszące jej powierzchnie utwardzone, co spowoduje pozbawienie go naturalnych zdolności filtracyjnych i ograniczenie spływu wód opadowych i roztopowych. Stabilizująco na poziom wód gruntowych wpłynie określenie maksymalnej powierzchni zabudowy oraz minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na każdej działce budowlanej. W przypadku realizacji miejsc postojowych na terenie działki zaleca się

stosowanie nawierzchni trawiastych, z elementów ażurowych lub innych nawierzchni przepuszczających wodę w celu ograniczenia do minimum uszczelnienie terenu.

Według zapisów projektu planu odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenów zabudowy będzie odbywać się do sieci kanalizacji deszczowej istniejącej w ul. Leśnej. Dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych bezpośrednio do gruntu z terenów zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej, pod warunkiem zagospodarowania wód opadowych w granicach własnej działki. Należy zaznaczyć, że najkorzystniejsze z punktu widzenia zachowania zasobów wodnych będzie zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie nieutwardzonym działki. Z tego względu zaleca się realizację np. zbiorników retencyjnych, która przyczyni się do zatrzymania wód opadowych i roztopowych w granicach działek przeznaczonych pod zabudowę i ustabilizowania poziomu wód gruntowych.

W celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia potencjalnego zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego w fazie realizacji inwestycji, wykonawca powinien odizolować zaplecze budowlane od gruntu i wód gruntowych. Miejsce składowania materiałów budowlanych należy odpowiednio uszczelnić i zabezpieczyć za pomocą geosyntetyków, natomiast materiały wykorzystywane w trakcie budowy należy przechowywać w szczelnych kontenerach i pojemnikach spełniających wymagania przeciwpożarowe i ochrony środowiska. Obszar objęty projektem planu zlokalizowany jest w granicach udokumentowanych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych: nr 143 Subzbiornik Inowrocław - Gniezno oraz nr 144 Wielkopolska Dolina Kopalna, w związku z czym wszelkie działania inwestycyjne powinny uwzględniać konieczność ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, tak aby planowany sposób zagospodarowania przestrzennego nie stanowił dla nich zagrożenia, wszelkie działania związane z realizacją i funkcjonowaniem inwestycji powinny zapewniać eliminację potencjalnych zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego, celem zachowania właściwych parametrów fizyko-chemicznych wód podziemnych.

W związku z położeniem przedmiotowego obszaru w zasięgu występowania najkorzystniejszych struktur wodonośnych, w projekcie planu ustalono nakaz ochrony wód podziemnych, ze względu na położenie w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 Subzbiornik Inowrocław - Gniezno oraz w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolska, zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Analizując wpływ realizacji ustaleń projektu planu na osiągnięcie celów środowiskowych dla JCWP Cybina oraz JCWPd nr 60, stwierdza się, że nie przyczynią się one do nieosiągnięcia celów środowiskowych. W projekcie planu zachowuje się istniejący sposób użytkowania większości przedmiotowego terenu i nie wprowadza się inwestycji mogących znacząco wpływać na wody powierzchniowe i podziemne. Ponadto, projekt planu poprzez odpowiednie zapisy z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony powierzchni ziemi skutecznie minimalizuje ryzyko pogorszenia stanu jakości wód.

6.6. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Na obszarze opracowania projektu planu nie występują złoża kopalin oraz obszary mające status obszarów górniczych, w związku z tym nie przewiduje się oddziaływania na te zasoby naturalne. Oddziaływanie na inne zasoby naturalne zostało określone pozostałych punktach rozdziału 6.

6.7. Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczną i obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Utrzymanie leśnej funkcji terenów o symbolu ZL oraz wyznaczenie terenów zieleni wpłynie pozytywnie na zachowanie walorów przyrodniczych przedmiotowego obszaru, przyczyni się do zachowania istniejącej roślinności oraz miejsc bytowania gatunków zwierząt.

Faza realizacji ustaleń projektu planu spowoduje częściowe zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej na dotychczas niezainwestowanych terenach przeznaczonych w projekcie pod zabudowę. Powstanie nowej zabudowy doprowadzi do zmiany charakteru występującej na tych działkach roślinności. Istniejąca szata roślinna zostanie w sposób trwały zmieniona i zastąpiona roślinnością towarzyszącą budynkom, reprezentowaną w dużej mierze przez gatunki obce rodzimej florze, tj. gatunki ozdobne. Wnikanie gatunków obcych może mieć również miejsce na etapie budowy budynków, w związku z zawleczeniem gatunków antropofitów podczas nawożenia ziemi, przenoszeniem diaspor na kołach sprzętu i odzieży ludzi itp., a także na etapie eksploatacji inwestycji. Do obsadzania terenów wolnych od utwardzenia wskazane jest wprowadzanie zieleni charakteryzującej się odpowiednim doborem i zróżnicowaniem gatunkowym oraz gęstością nasadzeń. Należy dostosować ją do warunków siedliskowych panujących na danym terenie. W celu ochrony istniejących zadrzewień, zaleca się ich adaptację w przyszłym zagospodarowaniu terenu.

W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko w projekcie planu ustalono wysoki udział powierzchni biologicznie czynnej na każdej działce budowlanej. Zakłada się, że z czasem wprowadzona zieleń pozwoli wzbogacić walory przyrodnicze terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Zniszczenie i usunięcie zieleni na działkach przeznaczonych pod inwestycje budowlane spowoduje likwidację miejsc żerowania i bytowania lokalnie występujących zwierząt. Zaleca się prowadzenie prac budowlanych w terminach dostosowanych do uwarunkowań przyrodniczych - poza okresami lęgowymi ptaków oraz wzmożonych wędrówek zwierząt. Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, w trakcie prac budowlanych inwestor realizujący przedsięwzięcie jest obowiązany uwzględnić ochronę środowiska, a więc również gatunków i siedlisk roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną na obszarze prowadzonych prac.

Większa część obszaru objętego opracowaniem położona jest w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038. Dla przedmiotowego obszaru Natura 2000 ustanowiono plan zadań ochronnych.

W projekcie planu w granicach obszaru Natura 2000 wyznacza się następujące tereny: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (3MN, 4MN), teren zabudowy usługowej - usług sportu i rekreacji (US), tereny lasów (1ZL, 2ZL), tereny zieleni (1Z, 2Z), teren zieleni urządzonej (ZP), tereny wód powierzchniowych śródlądowych (1WS, 2WS, 3WS), tereny dróg wewnętrznych (2KDW, 3KDW).

Na terenach objętym projektem planu, stanowiących obszar Natura 2000, znajdują się następujące siedliska przyrodnicze: 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami *Nymphaeion*, *Potamion*, 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), będące przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000. Ponadto stwierdzono występowanie gatunków stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038: kumaka nizinnej oraz traszki grzebieniastej.

W planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 dla kumaka nizinnej oraz traszki grzebieniastej brak jest informacji o zagrożeniach. Zbiorniki wodne będące obszarem występowania ww. gatunków zostały przeznaczone w projekcie planu pod tereny wód powierzchniowych (1WS, 2WS). W projekcie planu dla terenów WS dopuszcza

się przeprawy mostowe bez wskazania ich lokalizacji na rysunku planu. Będą one realizowane przede wszystkim na cele rekreacyjne (np. kładka pieszo-rowerowa) lub będą służyły przeprowadzeniu sieci infrastruktury technicznej przez dolinę rzeki Cybiny. Realizacja obiektów mostowych może wiązać się z koniecznością wycinki drzew i krzewów występujących w dolinie. Przed rozpoczęciem prac związanych z wycinką konieczne jest określenie czy przewidziane do usunięcia rośliny nie są siedliskiem gatunków chronionych. W przypadku stwierdzenia obecności gatunków dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów podlegających ochronie gatunkowej, czy też będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLB300038, wymagane jest przestrzeganie zapisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dotyczących zakazów oraz odstępstw od zakazów, w odniesieniu do ww. gatunków, a także ustaleń planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Wycinkę drzew i krzewów należy przeprowadzić w okresie jesienno – zimowym, poza sezonem lęgowym ptaków, tj. od 1 września do 1 marca. Biorąc pod uwagę, że w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLB300038 nie wymieniono zagrożeń dla kumaka nizinnego i traszki grzebieniastej oraz charakter inwestycji dopuszczonych do realizacji na terenach 1WS i 2WS, nie stwierdzono znacząco negatywnego oddziaływania skutków realizacji ustaleń projektu planu na kumaka nizinnego i traszkę grzebieniastą.

Do istniejących zagrożeń wymienionych w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 dla siedliska 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami *Nymphaeion*, *Potamion* jest zanieczyszczanie ściekami i zanieczyszczenia obszarowe, zarastanie szuwarem, wypływanie, eutrofizacja siedliska oraz niszczenie strefy szuwaru przez wędkarzy.

Na terenie siedliska 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami *Nymphaeion*, *Potamion*, znajdującego się na omawianym terenie, w projekcie planu przewiduje się przeznaczenie pod teren zieleni urządzonej (ZP).

Do istniejących zagrożeń wymienionych w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 dla siedliska 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*) należą: zanieczyszczenia spływami obszarowymi, wkraczanie gatunków szuwarowych oraz innych niewłaściwych dla siedliska oraz eutrofizacja siedliska.

Na terenie siedliska 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*), znajdującego się na omawianym terenie, w projekcie planu przewiduje się przeznaczenie pod tereny wód powierzchniowych (3WS). W projekcie planu dla terenów WS dopuszcza się przeprawy mostowe bez wskazania ich lokalizacji na rysunku planu.

Analizując istniejące i potencjalne zagrożenia dla siedlisk 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami *Nymphaeion*, *Potamion* oraz 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*), charakter inwestycji dopuszczonych do realizacji na terenach ich występowania, a także biorąc pod uwagę, że w granicach opracowania znajdują się tylko niewielkie fragmenty ww. siedlisk, nie stwierdza się znacząco negatywnego oddziaływania skutków realizacji ustaleń projektu planu na ww. siedliska przyrodnicze.

Do istniejących zagrożeń wymienionych w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 dla siedliska 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) należą: zaniechanie koszenia i wypasu, erozja gleby, nadmierne nawodnienie siedliska, sukcesja zbiorowisk krzewiastych oraz wkraczanie drzew, ekspansja nitrofilnych i ruderalnych ziołorośli, nagromadzenie martwej materii organicznej, a także eutrofizacja środowiska. Do zagrożeń potencjalnych dla ww. siedliska należy wkraczanie gatunków obcych, inwazyjnych.

Zgodnie z projektem planu na obszarach siedliska 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) ustalono tereny zieleni urządzonej (ZP), tereny zieleni (Z), teren wód powierzchniowych śródlądowych (1WS), teren drogi wewnętrznej (3KDW) oraz teren zabudowy usługowej – usług sportu i rekreacji (US).

Dla terenu zieleni urządzonej (ZP) w projekcie planu dopuszcza się lokalizację placów zabaw, urządzeń sportowych, obiektów małej architektury, parkingów, zakazuje się lokalizacji budynków oraz ustala się powierzchnię biologicznie czynną co najmniej 70% powierzchni terenu. Dla terenów zieleni (Z) w projekcie planu dopuszcza się lokalizację stawów, przy jednoczesnym zachowaniu zakazu realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów dotyczących ochrony środowiska, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym zakazem nie będzie możliwa realizacja stawów o głębokości większej niż 3 m. Ponadto ustala się powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 80% powierzchni terenu. Dla terenów wód powierzchniowych śródlądowych (WS) w projekcie planu zachowuje się obecny stan zagospodarowania terenu – wody powierzchniowe śródlądowe. Dopuszcza się przeprawy mostowe bez wskazania ich lokalizacji na rysunku planu.

Lokalizacja powyższych obiektów i urządzeń może mieć negatywne oddziaływanie na siedlisko przyrodnicze 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), np. poprzez zwiększenie antropopresji, zaśmiecenie obszaru czy zwiększenie wnikania gatunków obcych. Mając na uwadze powyższe realizacja wszelkich inwestycji musi uwzględniać występowanie siedliska przyrodniczego 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), zapisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dotyczące zakazów oraz odstępstw od zakazów, w odniesieniu do gatunków chronionych, a także ustalenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Zgodnie z art. 33 ustawy o ochronie przyrody zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Lokalizacja inwestycji dopuszczonych do realizacji w projekcie planu może odbywać się wyłącznie poza miejscami występowania cennych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000. W celu minimalizacji negatywnego oddziaływania zaleca się: prowadzenie prac budowlanych w terminach dostosowanych do uwarunkowań przyrodniczych - poza okresami lęgowymi ptaków oraz wzmożonych wędrówek zwierząt, kanalizowanie ruchu pieszych i rowerzystów, wyposażenie terenu w kosze na śmieci, w szczególności wzdłuż przebiegu ścieżek turystycznych, ograniczenie dostępności niektórych dróg leśnych, wprowadzenie tablic informacyjnych o występujących osobiowościach przyrodniczych.

Przewiduje się, że realizacja obiektów i urządzeń dopuszczonych w projekcie planu na terenach zieleni urządzonej (ZP), terenach zieleni (Z) oraz terenie wód powierzchniowych śródlądowych (1WS), przy uwzględnieniu działań mających na celu ograniczenie wpływu antropopresji, nie wpłynie znacząco negatywnie na siedlisko przyrodnicze 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*).

Na niewielkim fragmencie siedliska przyrodniczego 6510 projektuje się teren drogi wewnętrznej (3KDW). Zgodnie z projektem planu na terenie 3KDW ustala się szerokość drogi w liniach rozgraniczających zgodnie z rysunkiem planu, dopuszcza się nie wyodrębnianie jezdni i chodników, dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, a także

zakazuje się lokalizacji budynków oraz ogrodzeń. Należy zaznaczyć, że teren 3KDW został wyznaczony zgodnie z przebiegiem istniejącej ścieżki gruntowej. Ze względu na to, że obecnie ścieżka jest regularnie użytkowana, w granicach przedmiotowego terenu nie stwierdzono faktycznego występowania siedliska przyrodniczego 6510. Należy również podkreślić, że przebieg terenu 3KDW nie powoduje fragmentacji obszaru siedliska. Mając na uwadze powyższe nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania spowodowanego dalszym funkcjonowaniem istniejącej ścieżki na siedlisko przyrodnicze 6510. Faktyczne użytkowanie tego terenu obrazuje poniższa dokumentacja fotograficzna (Fot. 1.).

Fot. 1. Ścieżka w granicach projektowanego terenu drogi wewnętrznej 3KDW (K. Milczarek)

Ponadto w granicach niewielkiego fragmentu siedliska przyrodniczego 6510 projektuje się teren zabudowy usługowej – usług sportu i rekreacji (US). Zgodnie z projektem planu na terenie US możliwa będzie realizacja obiektów i urządzeń z zakresu usług sportu i rekreacji oraz usług agroturystyki. Należy zaznaczyć, że nieprzekraczalne linie zabudowy na terenie US zostały wyznaczone poza obszarem występowania siedliska, co oznacza, że ewentualna zabudowa będzie realizowana poza zasięgiem siedliska i nie spowoduje jego zniszczenia. Wobec powyższego prognozuje się, że skutki realizacji ustaleń projektu planu w zakresie terenu US nie wpłyną znacząco negatywnie na siedlisko przyrodnicze 6510.

W projekcie planu zawarto rozwiązania mające na celu ograniczenie negatywnego wpływu skutków realizacji planowanych inwestycji. W zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniami ustalono zaopatrzenie budynków w wodę z sieci wodociągowej, odprowadzanie ścieków komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej, jak również ograniczono możliwość realizacji powierzchni utwardzonych poprzez ustalenie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej na każdej działce budowlanej. W projekcie planu nie dopuszcza się prowadzenia gospodarki rolnej. Zachowuje się natomiast istniejące tereny leśne, łąkowe i nieużytki, pełniące funkcję oczyszczającą wobec spływających wód opadowych i roztopowych.

Inwestycje dopuszczone do realizacji w projekcie planu będą miały znaczenie lokalne, w związku z tym nie przewiduje się wystąpienia znaczących zagrożeń dla środowiska. Większość przedmiotowego terenu znajdującego się w granicach obszaru Natura 2000 pozostanie w dotychczasowym użytkowaniu. Oddziaływanie na środowisko spowodowane realizacją planowanej zabudowy będzie miało charakter krótkoterminowy i ustanie wraz z zakończeniem prac budowlanych. Natomiast etap funkcjonowania inwestycji przy zachowaniu ustaleń związanych z ochroną powietrza, ochroną wód i sposobem

odprowadzania ścieków, nie powinien powodować przekroczeń standardów jakości środowiska.

Mając na uwadze powyższe oraz uwzględniając charakter ustaleń projektu planu, stwierdzono że realizacja planowanych inwestycji nie przyczyni się do pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych występujących na przedmiotowym terenie, warunków bytowania gatunków zwierząt, jak również nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLB300038, jego integralność i spójność sieci.

6.8. Oddziaływanie na dobra materialne i zabytki

Na terenie objętym opracowaniem planu znajdują się stanowiska archeologiczne ujęte w ewidencji zabytków pod nr AZP 52-29/63, AZP 52-29/64, AZP 52-29/64, AZP 52-29/56, AZP 52-29/54, AZP 52-29/62, AZP 52-29/61, AZP 52-29/60, AZP 52-29/56, AZP 52-29/55, będące terenowymi pozostałościami pradziejowego i historycznego osadnictwa, które podlegają ochronie i opiece konserwatorskiej bez względu na stan zachowania. W związku z tym w projekcie planu ustala nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu oraz nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu oraz nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.

Z uwagi na ustalone w planie zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania na obszary stanowisk archeologicznych.

Oddziaływanie zapisów projektu planu na dobra materialne występujące na analizowanym obszarze, rozumiane jako wytwory kultury i sztuki oraz elementy infrastruktury technicznej i społecznej, będzie wiązało się z możliwością realizacji infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie US, co umożliwi mieszkańcom i turystom aktywne spędzanie czasu wolnego na przedmiotowym terenie. Ponadto, w projekcie planu dopuszcza się prowadzenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, co pozytywnie wpłynie na rozwój gminy Swarzędz.

6.9. Oddziaływanie na ludzi i klimat akustyczny

Nie przewiduje się wystąpienia negatywnych skutków realizacji ustaleń projektu planu w zakresie zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. W projekcie planu zakazuje się lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów odrębnych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839), z wyjątkiem inwestycji celu publicznego.

Przedmiotowe grunty nie należą do terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi lub osuwiskami.

Na obszarze opracowania występuje zagrożenie bezpieczeństwa ludzi wynikające z możliwości wystąpienia powodzi. Część obszaru objętego projektem planu zlokalizowana jest w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat, w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat oraz w granicach obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat.

W projekcie planu na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zaprojektowano tereny zieleni (Z) i teren zieleni urządzonej (ZP), dla których przewiduje się utrzymanie obecnego sposobu użytkowania, jako terenu wolnego od zabudowy, z wyłączeniem placów zabaw, urządzeń sportowych, urządzeń turystycznych, obiektów małej architektury oraz parkingów na terenie zieleni urządzonej (ZP).

Dla terenów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują ustalenia ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, według których lokalizowanie nowych obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego.

Przez przedmiotowy teren nie przebiegają linie elektroenergetyczne stanowiące istotne źródło emisji pól elektromagnetycznych, zatem nie nastąpi negatywne oddziaływanie w tym zakresie na miejsca dostępne dla ludzi. W zagospodarowaniu terenów należy uwzględnić wymagania i ograniczenia techniczne wynikające z przebiegu sieci infrastruktury technicznej, zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. z 2003 r. nr 47 poz. 401), rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1065), rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać telekomunikacyjne obiekty budowlane i ich usytuowanie (Dz. U. z 2005 r. nr 219 poz. 1864) oraz normami branżowymi.

W projekcie planu wyznacza się tereny infrastruktury technicznej, dla lokalizacji stacji transformatorowej i przepompowni ścieków. Z uwagi na obecnie stosowane technologie w przepompowniach ścieków i stacjach transformatorowych, nie przewiduje się wystąpienia ich negatywnego wpływu na środowisko.

Zakłada się pozytywny prospołeczny wpływ realizacji ustaleń projektu planu, z uwagi na dopuszczenie realizacji infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie US, co umożliwi mieszkańcom i turystom aktywne spędzanie czasu wolnego na przedmiotowym terenie.

Wpływ na klimat akustyczny obszaru opracowania projektu planu oraz generowanie wibracji będzie miał przede wszystkim ruch komunikacyjny odbywający się istniejącymi drogami publicznymi. Należy zaznaczyć, że oddziaływanie na klimat akustyczny, związane z ruchem komunikacyjnym, będzie charakteryzowało się zmiennością w ciągu doby. Ruch pojazdów korzystających z tych dróg będzie większy w porze dziennej, natomiast w porze nocnej będzie znikomy.

Ochrona akustyczna projektowanych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy usługowej - usług sportu i rekreacji uregulowana jest w przepisach odrębnych: ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112) oraz rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r., dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu wyrażone są:

- wskaźnikami L_{AeqD} - równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz L_{AeqN} - równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰), które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby,

- wskaźnikami L_{DWN} - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰) oraz L_N - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰), które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.

Dopuszczalne wartości poziomu hałasu dla wyznaczonych w projekcie planu terenów zabudowy prezentuje poniższa tabela (Tabela 2.). Zakwalifikowanie przedmiotowego terenu do terenów chronionych akustycznie oznacza, iż dopuszczalny poziom hałasu musi być dotrzymany na granicy tego terenu.

Tabela 2. Dopuszczalne wartości poziomu hałasu w środowisku

Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB		Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB	
	Drogi lub linie kolejowe		Drogi lub linie kolejowe	
	L_{AeqD}	L_{AeqN}	L_{DWN}	L_N
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	55	50	50	40
Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	65	56	68	59

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Zgodnie z art. 174 ustawy Prawo ochrony środowiska emisje polegające m.in. na powodowaniu hałasu, powstające w związku z eksploatacją dróg, nie mogą spowodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający tym obiektem ma tytuł prawny. Według art. 139 ww. ustawy, przestrzeganie wymagań ochrony środowiska związanych m.in. z eksploatacją dróg zapewnia zarządzający tym obiektem.

Zgodnie z § 11 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, budynek z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi powinien być wznoszony poza zasięgiem zagrożeń i uciążliwości określonych w przepisach odrębnych, przy czym dopuszcza się wznoszenie budynków w tym zasięgu, pod warunkiem zastosowania środków technicznych zmniejszających uciążliwości poniżej poziomu ustalonego w przepisach odrębnych, bądź zwiększających odporność budynku na zagrożenia i uciążliwości takie jak m.in. hałas i drgania (wibracje).

Zgodnie z § 11 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie dopuszcza się wznoszenie budynków w zasięgu uciążliwości drogi, określonych w przepisach o ochronie i kształtowaniu środowiska, pod warunkiem zastosowania przez inwestorów środków technicznych zmniejszających uciążliwości do poziomu określonego w ww. przepisach oraz ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

W przypadku wystąpienia przekroczenia akustycznych standardów jakości środowiska na terenach podlegających ochronie akustycznej proponuje się wykorzystanie metod i środków związanych z lokalizacją i odpowiednim ukształtowaniem budynków oraz ich izolacją przed negatywnymi oddziaływaniami akustycznymi takimi jak np. lokalizacja zabudowy niemieszkalnej od strony drogi w celu stworzenia bariery akustycznej dla zlokalizowanych w dalszej odległości budynków, usytuowanie budynków prostopadle do drogi, zastosowanie rozwiązań konstrukcyjno-materiałowych i funkcjonalnych poszczególnych obiektów, w tym odpowiednią izolację ścian budynków, stolarkę okienną czy rozmieszczenie pomieszczeń, jak również wprowadzanie nasadzeń zieleni izolacyjnej.

Z uwagi na charakter inwestycji dopuszczonych do realizacji na przedmiotowym terenie, jak również ustalony zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów odrębnych, nie przewiduje się pogorszenia klimatu akustycznego na terenach sąsiednich w związku z powstaniem nowej zabudowy.

6.10. Oddziaływanie na całokształt środowiska przyrodniczego

Przewidywane skutki oddziaływania projektu planu na całokształt środowiska oraz jego prawidłowe funkcjonowanie, w tym na obszary chronione, są zróżnicowane co do charakteru, czasu oddziaływania, odwracalności i ich zasięgu przestrzennego. Wpływ skutków realizacji ustaleń planów, na poszczególne komponenty środowiska można podzielić na: bezpośredni, pośredni, wtórny i skumulowany. Ponadto można je rozpatrywać w kontekście czasu oddziaływania:

- długoterminowego (w skali kilkudziesięciu lat),
- średnioterminowego (około 5 – 10 lat),
- krótkoterminowego (około 1 roku),
- chwilowego (około 1 doby).

Rodzaj i skalę przewidywanych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska przedstawiono w podrozdziałach 6.1-6.9. oraz w poniższej tabeli (Tabela 3.)

Tabela 3. Przewidywane oddziaływanie skutków realizacji miejscowego planu na elementy środowiska

Komponent środowiska	Rodzaj oddziaływania											Brak oddziaływania
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe	pozytywne	negatywne	
obszar Natura 2000		•					•			•		
różnorodność biologiczna		•	•				•			•		
ludzie		•					•			•		
zwierzęta		•		•			•			•		
rośliny	•			•			•			•		
woda		•	•				•			•		
powietrze	•			•			•		•	•		
powierzchnia ziemi	•			•			•	•		•	•	
krajobraz	•			•			•	•		•		
klimat		•	•				•			•		
zasoby naturalne												•

Komponent środowiska	Rodzaj oddziaływania										Brak oddziaływania	
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe	pozytywne		negatywne
zabytki		•					•			•		
dobra materialne		•					•			•		

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie powyższej analizy stwierdza się, że skutki realizacji ustaleń projektu planu dotyczące terenów lasów, terenu zieleni i terenów wód powierzchniowych śródlądowych wpłyną pozytywnie na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zabytki i obszar Natura 2000, z uwagi na zachowanie obecnego sposobu użytkowania i wprowadzenie zakazu lokalizacji zabudowy na większości omawianego obszaru.

Skutki realizacji ustaleń projektu planu dotyczące realizacji zabudowy wpłyną negatywnie na powierzchnię ziemi, ze względu na przekształcenie i uszczelnienie gruntu w miejscach realizacji inwestycji. Nie przewiduje się wystąpienia znaczącego oddziaływania na pozostałe komponenty środowiska z uwagi na lokalny charakter inwestycji dopuszczonych do realizacji.

Nie zakłada się wystąpienia oddziaływania skutków ustaleń projektu planu na zasoby naturalne, rozumiane jako surowce naturalne, z uwagi na brak ich występowania na obszarze opracowania.

7. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Z uwagi na położenie przedmiotowego obszaru w znacznej odległości od granicy państwa nie należy spodziewać się transgranicznego oddziaływania ustaleń planu na środowisko.

8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Ustalenia projektu planu przewidują działania mające na celu zapobieganie i ograniczanie ewentualnych negatywnych oddziaływań zamierzeń inwestycyjnych na środowisko – przedstawione w rozdziale 6. niniejszej prognozy.

Dla pełnej ochrony środowiska, mającej na celu dotrzymanie standardów jakości środowiska, zarówno na obszarze opracowania planu, jak i w jego sąsiedztwie, w związku z realizacją ustalonych w planie przedsięwzięć, projekty budowlane tych inwestycji powinny zawierać zalecenia odpowiedniego doboru rozwiązań technicznych i technologicznych.

Ponadto należy uwzględnić:

- konieczność dotrzymania wszelkich obowiązujących norm dotyczących ochrony poszczególnych komponentów środowiska,
- odpowiednie wyprofilowanie powierzchni terenów, zapewniające powierzchniowy spływ wód opadowych oraz w miarę możliwości stosowanie nawierzchni przepuszczających wodę,

- zdjęcie próchniczej warstwy gleby (humusu) w miejscach posadowienia nowych budynków i wtórne jej wykorzystanie,
- obowiązek selektywnego gromadzenia odpadów i powierzanie ich wywozu i składowania wyspecjalizowanym firmom,
- właściwe rozmieszczenie obiektów budowlanych, umożliwiające przewietrzanie zabudowy względem głównych kierunków panujących wiatrów,
- prowadzenie prac ziemnych, z zachowaniem terminów tych prac, wykluczając fundamentowanie w okresie długotrwałych deszczy i roztopów wiosennych, w celu ochrony podłoża,
- stosowanie kompensacji przyrodniczej, w tym przeznaczanie powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych na zieleń.

9. Przewidywane metody analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego uwzględniają wymogi ochrony środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami aktów prawnych. Podczas funkcjonowania zrealizowanych przedsięwzięć na przedmiotowym terenie zawsze istnieje ryzyko wystąpienia negatywnych zjawisk dla środowiska, trudnych do określenia i zminimalizowania w zapisach ustaleń planu (np. wystąpienie wypadków, pożarów lub awarii infrastruktury technicznej). Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring ten zaleca się wykonywać raz na 4 lata w oparciu o dostępne dane o środowisku.

Monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko będzie polegał na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska lub w ramach indywidualnych zamówień. Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska należy pamiętać, że muszą się one odnosić do obszaru objętego projektem planu.

Należy prowadzić bieżące analizy, które umożliwią, jeśli pojawi się taka potrzeba, wprowadzenie odpowiednich zmian i korekt do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Proponuje się objęcie monitoringiem komponentów środowiska w zakresie:

- jakości wód,
- jakości (zanieczyszczenia) powietrza,
- jakości gleb,
- jakości klimatu akustycznego (oddziaływania hałasu),
- oddziaływania pól elektromagnetycznych,
- gospodarowania odpadami.

10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie planu lub wyjaśnienie ich braku

Nie wskazuje się rozwiązań alternatywnych, zakładając, że omawiany projekt jest projektem jedynym, optymalnym zarówno pod względem rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, jak i rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. Przeznaczenie

i zagospodarowanie terenów sąsiednich oraz przeznaczenie tego obszaru w Studium determinują proponowane w projekcie planu rozwiązania, co pozwoli na ochronę terenów cennych przyrodniczo, w tym zachowanie walorów krajobrazowych i panoram widokowych. Ponadto, wprowadzenie zakazu zabudowy w dolinie rzeki Cybiny zabezpieczy chronione siedliska przyrodnicze oraz miejsca bytowania dziko żyjących zwierząt.

11. Streszczenie

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulic Leśnej i Swarzędzkiej w Gruszczyń” gmina Swarzędz, sporządzanego na podstawie uchwały Nr LII/314/2010 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 9 lutego 2010 r.

Prognoza składa się z 12 rozdziałów.

Rozdział pierwszy stanowi wprowadzenie, w którym przedstawiono podstawy formalno-prawne, zakres i cel prognozy oraz informacje zastosowanych metodach oraz materiałach i dokumentach uwzględnionych przy jej sporządzaniu. Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Obowiązek jej opracowania wynika bezpośrednio z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko oraz ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zasadniczym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego.

W rozdziale drugim zaprezentowano stan środowiska na obszarze objętym projektem. Obszar opracowania projektu planu położony jest w południowej części obrębu geodezyjnego Gruszczyń, w gminie Swarzędz. Obejmuje tereny o łącznej powierzchni ok. 25 ha, znajdujące się w dolinie rzeki Cybiny, w rejonie ulicy Leśnej i drogi powiatowej nr 2407P - ulicy Swarzędzkiej oraz Jeziora Swarzędzkiego. Większość działek znajdujących się w granicach opracowania jest niezainwestowana - są to tereny rolnicze, leśne, łąki, nieużytki oraz wody powierzchniowe. Działki znajdujące się w północnej części obszaru, wzdłuż ulicy Leśnej są zabudowane - występuje na nich zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca i szeregowa, zabudowa zagrodowa oraz przepompownia ścieków.

Sąsiedztwo przedmiotowego obszaru stanowią tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny ogrodów działkowych, tereny leśne, łąkowe oraz Jezioro Swarzędzkie. Według podziału sporządzonego przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, teren opracowania zlokalizowany jest w granicach jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych Cybina (PLRW600017185899), na obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym Warty. Jednolitej części wód, na terenie której położony jest obszar objęty planem, nadaje się III klasę jakości wód powierzchniowych.

Obszar objęty opracowaniem planu położony jest w zasięgu jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 60 (PLGW600060). Pomiary przeprowadzone w 2017 r. w punkcie monitoringowym w miejscowości Gruszczyń w gminie Swarzędz, zlokalizowanym na obszarze JCWPd nr 60, najbliższej terenu opracowania planu, wykazały II klasę jakości.

Część przedmiotowego terenu znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią.

Teren objęty projektem planu położony jest częściowo w granicach obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Doliny Cybiny PLH300038.

Rozdział trzeci obejmuje informacje o zawartości i głównych celach projektu planu. Do opracowania projektu planu przystąpiono w związku z dużym zainteresowaniem właścicieli działek rolnych przekształceniem ich w działki budowlane i występowaniem z wnioskami o wydanie decyzji o warunkach zabudowy. Celem uchwalenia planu dla przedmiotowego obszaru jest określenie zasad zagospodarowania terenu i zdefiniowanie zasad kształtowania terenu, które umożliwi racjonalne zagospodarowanie nieruchomości oraz ochronę obszarów cennych przyrodniczo w dolinie rzeki Cybiny.

Przedmiotem ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu są:

- 1) tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej:
  - a) MN - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
  - b) MN/U - teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej,
  - c) US - teren usług sportu i rekreacji;
- 2) tereny zieleni:
  - a) ZL - tereny lasu,
  - b) Z - tereny zieleni,
  - c) ZP - teren zieleni urządzonej,
  - d) WS - teren wód powierzchniowych śródlądowych;
- 3) tereny komunikacji i infrastruktury technicznej:
  - a) KDW - tereny dróg wewnętrznych,
  - b) IT - tereny infrastruktury technicznej,
  - c) K - teren infrastruktury technicznej - kanalizacja.

W obowiązującym dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Swarzędz, zatwierdzonym Uchwałą Nr X/51/2011 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 29 marca 2011 r., dla obszaru objętego opracowaniem planu wyznaczono następujące kierunki zagospodarowania: tereny zabudowy mieszkaniowej, oznaczone symbolami I.54.M, tereny zabudowy usługowej, oznaczone symbolami I.53.U, tereny zieleni naturalnej, oznaczone symbolem Z, lasy, oznaczone symbolem ZL, obszar wód, oznaczony symbolem WS.

Mając na uwadze powyższe, przeznaczenie obszaru projektu planu pod tereny zieleni, lasów, wód powierzchniowych śródlądowych oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej oraz usług sportu i rekreacji, jest zgodne z polityką przestrzenną Gminy wyrażoną w Studium.

W rozdziale czwartym zawarto informację dotyczącą istniejących problemów ochrony środowiska, istotnych z punktu widzenia projektu planu, do których należy:

- wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza (emisje z indywidualnych systemów grzewczych, z ciągów komunikacyjnych), a w konsekwencji przekroczenie wymaganych prawem norm jakości powietrza atmosferycznego, wymagające prowadzenia działań na rzecz utrzymania jakości lub poprawy warunków aerosanitarnych,
- obniżanie się poziomu wód podziemnych wskutek zwiększania powierzchni terenów utwardzonych,
- dotrzymanie standardów akustycznych na terenach chronionych akustycznie,
- uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów stanowisk archeologicznych,
- konieczność ochrony jakości wód podziemnych, z uwagi na położenie obszaru w zasięgu występowania GZWP nr 143 Subzbiornik Inowrocław - Gniezno oraz GZWP nr 144 Wielkopolska Dolina Kopalna,

- konieczność uwzględnienia wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej w granicach terenów położonych częściowo w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

Grunty znajdujące się w granicach projektu planu położone są częściowo na obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038, zatem do istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu należy również konieczność ochrony siedlisk będących przedmiotem ochrony ww. obszaru, zgodnie z planem zadań ochronnych ustanowionym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038.

Część piąta dotyczy wskazania celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym z podaniem sposobów uwzględnienia tych celów w projekcie planu. Wykazano, iż zapisy planu gwarantują realizację głównych celów stawianych przez dokumenty rangi międzynarodowej, wspólnotowej i krajowej tj. przeciwdziałają zmianom klimatu, chronią różnorodność biologiczną, przyczyniają się do racjonalnego wykorzystania wody i energii z rozwojem energetyki odnawialnej, uporządkowania gospodarowania odpadami oraz do poprawy jakości powietrza atmosferycznego.

W rozdziale szóstym przeprowadzono analizę oddziaływania ustaleń miejscowego planu na poszczególne komponenty środowiska. Stwierdza się, że skutki realizacji ustaleń projektu planu dotyczące terenów lasów, terenu zieleni i terenów wód powierzchniowych śródlądowych wpłyną pozytywnie na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zabytki i obszar Natura 2000, z uwagi na zachowanie obecnego sposobu użytkowania i wprowadzenie zakazu lokalizacji zabudowy na większości omawianego obszaru.

Skutki realizacji ustaleń projektu planu dotyczące realizacji zabudowy wpłyną negatywnie na powierzchnię ziemi, ze względu na przekształcenie i uszczelnienie gruntu w miejscach realizacji inwestycji. Nie przewiduje się wystąpienia znaczącego oddziaływania na pozostałe komponenty środowiska z uwagi na lokalny charakter inwestycji dopuszczonych do realizacji.

Nie zakłada się wystąpienia oddziaływania skutków ustaleń projektu planu na zasoby naturalne, rozumiane jako surowce naturalne, z uwagi na brak ich występowania na obszarze opracowania.

W rozdziale siódmym wykazano brak transgranicznego oddziaływania ustaleń realizacji planu na środowisko.

W rozdziale ósmym przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko w kontekście projektu planu dotyczące:

- konieczności dotrzymania wszelkich obowiązujących norm dotyczących ochrony poszczególnych komponentów środowiska,
- odpowiedniego wyprofilowania powierzchni terenów, zapewniającego powierzchniowy spływ wód opadowych oraz w miarę możliwości stosowanie nawierzchni przepuszczających wodę,
- zdjęcia próchniczej warstwy gleby (humusu) w miejscach posadowienia nowych budynków i wtórne jej wykorzystania,

- obowiązku selektywnego gromadzenia odpadów i powierzanie ich wywozu i składowania wyspecjalizowanym firmom,
- właściwego rozmieszczenie obiektów budowlanych, umożliwiającego przewietrzanie zabudowy względem głównych kierunków panujących wiatrów,
- prowadzenia prac ziemnych, z zachowaniem terminów tych prac, wykluczając fundamentowanie w okresie długotrwałych deszczy i roztopów wiosennych, w celu ochrony podłoża,
- stosowania kompensacji przyrodniczej, w tym przeznaczania powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych na zieleń.

Rozdział dziewiąty zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania, do których należy prowadzenie bieżących analiz, które umożliwią, jeśli pojawi się taka potrzeba, wprowadzenie odpowiednich zmian i korekt do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Ocenę skutków realizacji zapisów planów zaleca się wykonywać raz na 4 lata w oparciu o dostępne dane o środowisku. Ponadto należy prowadzić bieżące analizy, które umożliwią, jeśli pojawi się taka potrzeba, wprowadzenie odpowiednich zmian i korekt do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Proponuje się objęcie monitoringiem komponentów środowiska w zakresie: jakości wód, jakości (zanieczyszczenia) powietrza, jakości gleb, jakości klimatu akustycznego (oddziaływania hałasu), oddziaływania pól elektromagnetycznych i gospodarowania odpadami.

W rozdziale dziesiątym przedstawiono wyjaśnienie braku rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie planu.

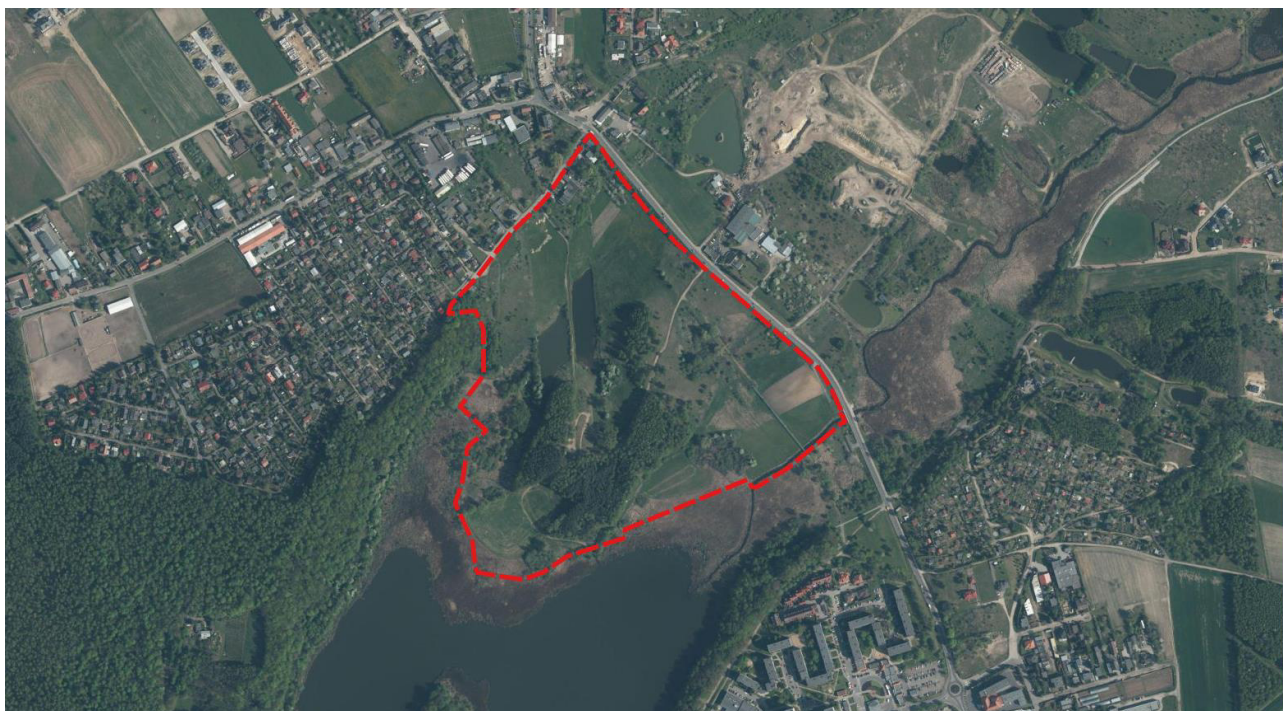
Rozdział jedenasty zawiera streszczenie w języku niespecjalistycznym.

W rozdziale dwunastym graficznie przedstawiono położenie omawianego terenu.

Podsumowując, ustalenia projektu planu, poprzez szereg zapisów zapewniających ochronę istotnych elementów środowiska, wpłyną na zachowanie i ochronę obszarów cennych przyrodniczo, w tym walorów krajobrazowych i panoram widokowych przedmiotowego terenu. Niezbędnym warunkiem będzie precyzyjne egzekwowanie ustaleń planu miejscowego i przestrzeganie wymogów ochrony środowiska wynikających z przepisów odrębnych. Rozwój zainwestowania przedmiotowego terenu jest możliwy tylko w zakresie funkcji określonych w planie.

12. Załączniki graficzne

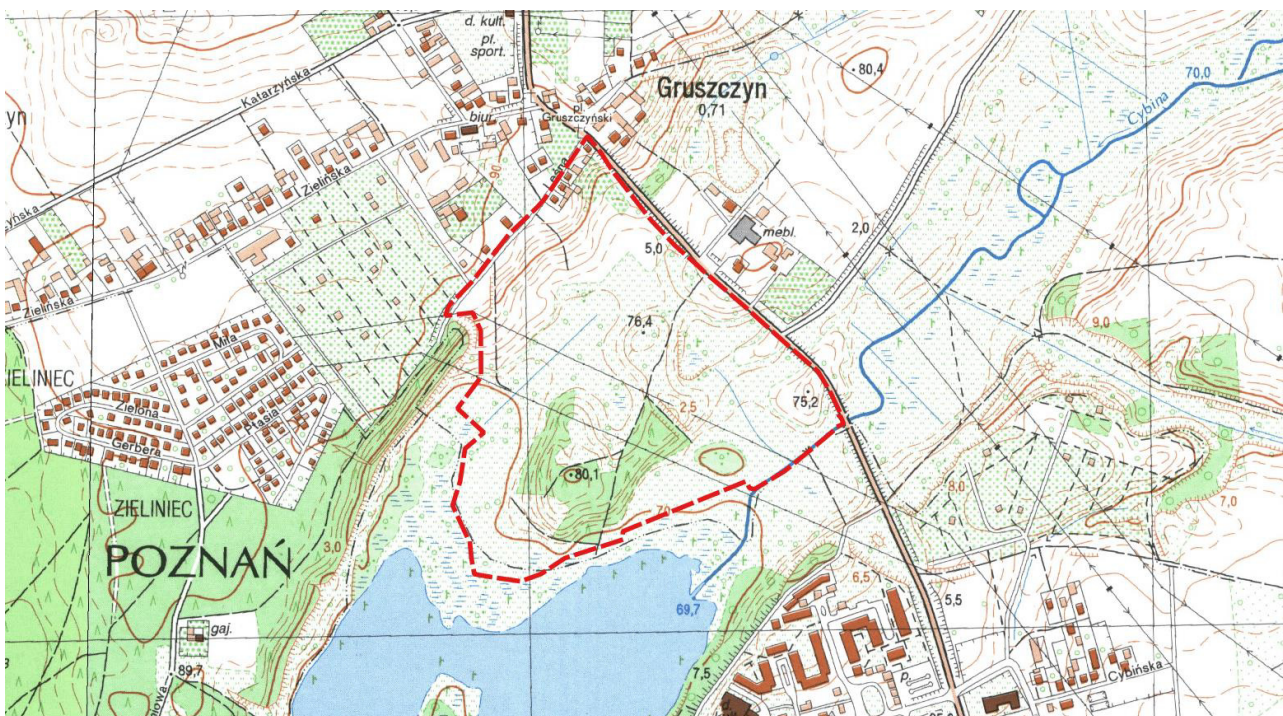
Załącznik nr 1. Lokalizacja obszaru objętego projektem planu na tle ortofotomapy

Źródło: <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

— — — Granica obszaru objętego projektem planu

Załącznik nr 2. Lokalizacja obszaru objętego projektem planu na tle mapy topograficznej

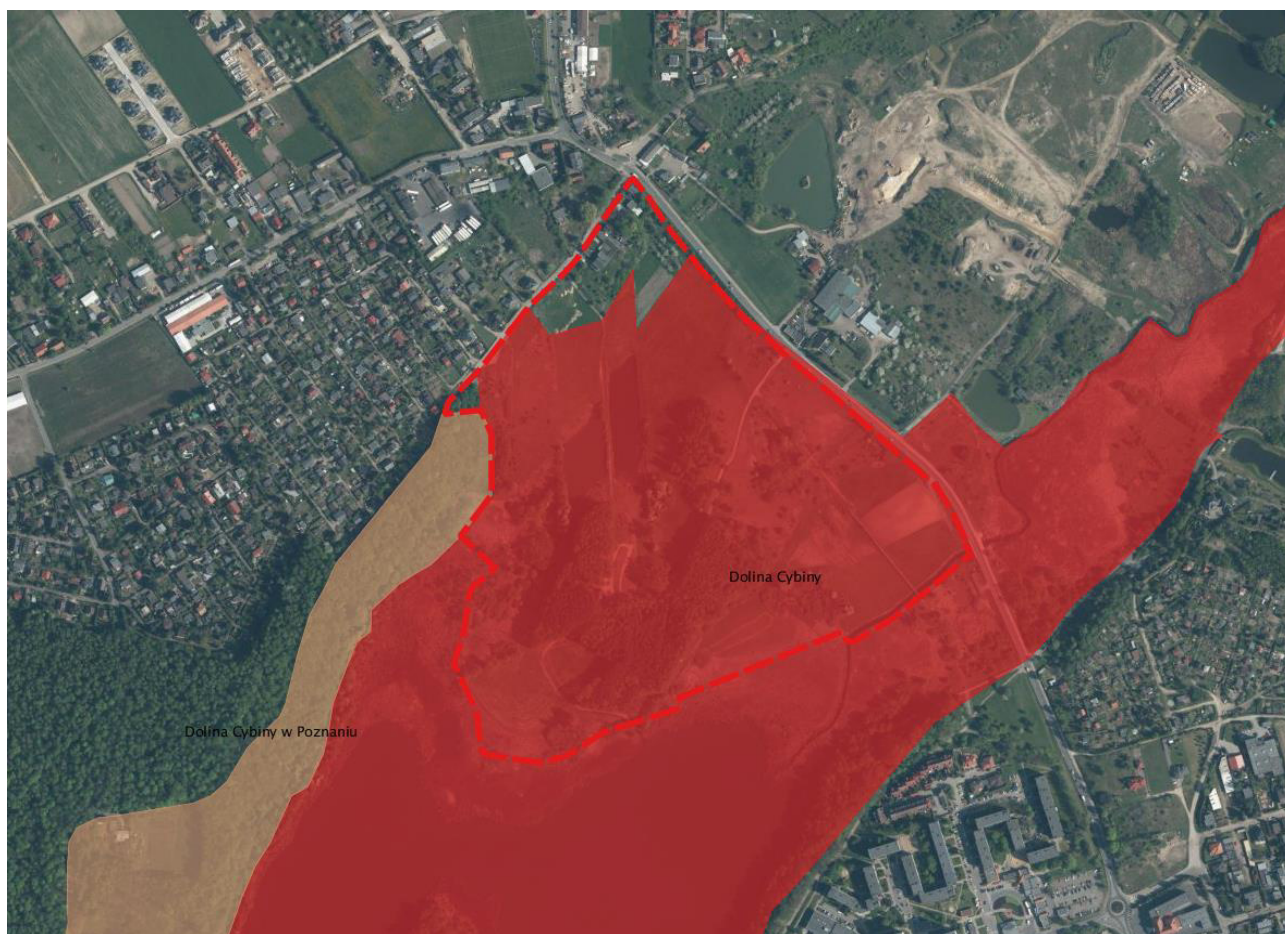

Źródło: <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

— — — Granica obszaru objętego projektem planu

Załącznik nr 3. Lokalizacja obszaru objętego projektem planu na tle form ochrony przyrody

Źródło: <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

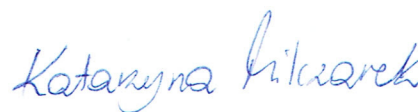
- - - Granica obszaru objętego projektem planu
- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Cybiny w Poznaniu
- Obszar Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038

Poznań, 14 grudnia 2018 r.

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCEJ PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO „REJON ULIC LEŚNEJ I SWARZĘDZKIEJ W GRUSZCZYNIE”
GMINA SWARZĘDZ

Oświadczam, że jako autor prognozy spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Katarzyna Miłczarek
mgr inż. gospodarki przestrzennej
nr dyplomu 126165 z dn. 30.06.2014r.
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu